

Nr 50.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen; given Stockholms slott den 31 januari 1913.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen.

Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Gust. Sandström.

Förslag
till
Lag
angående utlämning av förbrytare.

Härigenom förordnas som följer:

I KAP.

Om villkoren för utlämning.

1 §.

På begäran av främmande stats regering må person, som uppehåller sig här i riket och är för brott misstänkt, tilltalad eller dömd, kunna till den främmande staten utlämnas efter ty i denna lag sägs.

Utlämning må ske, även om ej till stöd för framställningen därom föreligger överenskommelse med den främmande staten; dock varde, såvidt ej särskilda omständigheter föranleda undantag, utlämning i ty fall medgiven endast under förutsättning att den främmande staten utfäster sig att i liknande fall villfara från Sveriges sida gjord framställning.

2 §.

Svensk medborgare må ej utlämnas.

3 §.

Utlämning må ej ske för brott, som förövats inom Sverige eller å svenskt fartyg utom riket. Begäres någons utlämnande för delaktighet i brott, vilket förövats utomlands, må dock i särskilt fall, utan hinder

av vad i 1 kap. 2 § strafflagen stadgas, utlämning medgivas jämväl där delaktighetsbrottet är att anse såsom begånget i Sverige eller å svenskt fartyg utom riket.

4 §.

Utlämning må ej ske, såvitt icke den brottsliga gärningen är eller, om den hade begåtts i Sverige och under motsvarande förhållanden, skulle vara att anse såsom brott, varå enligt den svenska allmänna strafflagen eller den svenska sjölagen svårare straff än fängelse kan följa. Till brott, varom nu sagts, skola hänföras jämväl brott, som allenast där de äro med försvårande omständigheter förenade förskylla svårare straff än fängelse.

För gärning, hvarom i 10 kap. strafflagen förmåles, må ej utlämning medgivas, där ej gärningen, bedömd enligt strafflagen i övrigt, skulle vara att anse såsom brott, hvarför utlämning jämligt bestämmelserna i denna § må ske.

5 §.

Skulle den gärning, för vilken utlämning sökes, enligt svensk rätt vara att anse såsom tryckfrihetsbrott, må utlämning ej medgivas.

6 §.

Där framställning om utlämning avser gärning, som enligt svensk rätt skulle vara att anse såsom brott mot strafflagen för krigsmakten, må utlämning ske, såvitt gärningen är av den beskaffenhet att om den föröfvats av någon, som icke är underkastad samma lag, utlämning, enligt vad i 4 § är stadgat, därför kunnat äga rum.

7 §.

Utlämning må ej ske för politiskt brott. Dock må, där den gärning, för vilken utlämning begäres, tillika innefattar brott av icke politisk beskaffenhet, utlämning medgivas, för så vitt gärningen med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet prövas övervägande äga karaktären av ett icke politiskt brott.

Såsom politiskt brott skall i intet fall anses mord, mordförsök eller dråp å främmande statsöverhuvud eller någon till en främmande suveräns familj hörande person.

8 §.

Utlämning må ej medgivas utan att till stöd för framställningen därom förebragts antingen av domstol meddelat fällande utslag eller ock av domstol eller annan behörig myndighet meddelat beslut, som innebär förordnande om häktning; skolande i handlingen brottets beskaffenhet samt tiden och orten för detsamma vara noggrant angivna.

Grundas framställning om utlämning annorledes än å fällande utslag eller sådant beslut, som föregåtts av förundersökning inför domstol eller undersökningsdomare, och bestrider den, vilkens utlämnande begäres, att han gjort sig skyldig till det uppgivna brottet, må ej utlämningen beviljas, med mindre tillika visas, att sannolika skäl föreligga till misstanke att han är skyldig till detsamma. Dock må efter överenskommelse med främmande stat och under förutsättning av ömsesidighet utlämning till den stat ske jämväl där ej bevisning, som nu sägts, blivit förebragt.

9 §.

Utlämning må ej beviljas:

1. om redan innan framställningen därom gjordes, här i riket meddelats dom eller anhängiggjorts åtal angående den förbrytelse, för vilken utlämning begäres;

2. om straff för förbrytelsen skulle enligt svensk lag vara att anse såsom förfallet.

10 §.

Är den, om vilkens utlämnande är fråga, här i riket slutligen dömd till straff för annat brott än det, som i framställningen om utlämning avses, må ej utlämning äga rum, förrän han till fullo undergått det ådömda straffet; dock må han för rannsaknings undergående kunna provisoriskt utlämnas till den främmande staten, därest denna förbinder sig att omedelbart, efter det han därstädes blivit slutligen dömd, åter överlämna honom till svensk myndighet.

Är den, vilkens utlämnande begäres, här i riket ställd under åtal för annat brott, må, såvidt han i det målet hålles häktad, utlämning i intet fall ske, förrän detsamma slutligen avgjorts.

11 §.

Vid beviljande av utlämning skola i tillämpliga delar följande betingelser uppställas:

1. den utlämnade må icke i den stat, till vilken utlämningen sker, åtalas eller straffas för någon annan före utlämningen begången straffbar handling än den, för vilken han utlämnats, eller, oafsedt det i 13 § nämnda fall, utlämnas vidare till en tredje stat, allt med mindre särskilt medgivande jämlikt 32 § lämnats eller ock den utlämnade inför domstol eller eljest fritt och offentligen givit sitt samtycke därtill eller, sedan han slutligen frikänts eller efter till fullo aftjant straff försetts på fri fot, antingen, oakadt hinder icke mött, underlåtit att lämna landet inom loppet av en månad eller ock återvänt dit, sedan han en gång lämnat det;

2. under den tid av en månad, varom nu sagts, må, så framt den utlämnade icke gör sig skyldig till nytt brott, icke något som helst hinder läggas för honom att, därest han så önskar, lämna landet;

3. den utlämnade må icke för det ifrågavarande brottet ställas under tilltal inför domstol, vilken endast för tillfället eller för särskilda undantagsförhållanden förlänats befogenhet att döma i mål av sådan beskaffenhet.

Då utlämning medgifves i fall, varom i 4 § andra stycket eller 6 § sägs, varde dessutom sådana betingelser satta, att den utlämnade icke må kunna straffas för den gärning, varom fråga är, i vidare mån än den varit av beskaffenhet att föranleda utlämning. Beviljas utlämning jämlikt 7 § för gärning, vilken öfvervägande äger karaktären av ett icke politiskt brott, skall den betingelse göras, att den utlämnade icke må för gärningen straffas såsom för politiskt brott.

12 §.

Framställes begäran om någons utlämnande av flera stater och avse framställningarna ett och samma brott, bestämme Konungen, till vilken stat utlämning skall ske; dock bör, där ej särskilda omständigheter föranleda, att utlämningen anses böra ske till den stat, vars undersåte den ifrågavarande personen är, utlämningen i regel ske till den stat, där brottet ägt rum, eller, därest brottet begåtts inom flera staters områden, till den, där huvudhandlingen föröfvats.

13 §.

Hava flera stater begärt utlämning av samma person för olika brott, skall företråde givas den stat, som först begärt hans utlämnande eller, på sätt i 29 § avses, hans häktande, där icke hänsyn till de olika sta-

ternas läge eller annan särskild omständighet provas föranleda avvikelser härifrån.

I fall, som i denna § avses, må vid utlämningsens beviljande kunna som villkor föreskrivas, att den person, om vars utlämnande fråga är, skall efter utståndet straff i den ena staten vidare utlämnas till den andra.

II KAP.

Om förfarandet i utlämningsärendet.

14 §.

Framställning om utlämning skall göras på diplomatisk väg.

Framställningen skall innehålla upplysning om den med densamma avsedda personens medborgarskap, och skall vid framställningen vara fogad sådan handling, hvarom i 8 § första stycket sägs.

Signalement bör om möjligt jämväl företes.

Sakna de inkomna handlingarna nödig fullständighet eller är ytterligare upplysning i något avseende erforderlig, må den främmande staten anmodas att inkomma med det felande.

15 §.

Framgår av de inkomna handlingarna, att framställningen icke är av beskaffenhet att lagligen kunna efterkommas, eller prövar Konungen eljest anledning föreligga att icke villfara utlämningsen, varde densamma omedelbarligen avslagen.

16 §.

Provas skäl till avslag, på sätt i 15 § sägs, ej föreligga, förordne Konungen, att den, vilkens utlämnande begäres, skall i ärendet häktas, där så ej redan jämlikt bestämmelse i 29 eller 30 § skett, samt inställas till förhör inför Konungens befallningshavande.

17 §.

Vid förhöret inför Konungens befallningshavande skall den häktade åtnjuta hjälp. Säger han sig ej själv kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshavande lämplig person att honom biträda; och njute denne härför skäligen ersättning av allmänna medel.

Medgiver den häktade vid förhöret att han är den person, vilkens utlämnande begärts, och förklarar han sig ej hava något att invända mot bifall till framställningen om hans utlämnande, varde protokoll över vad sålunda förekommit jämte övriga handlingar i ärendet insända till justitiedepartementet.

Lämnar den häktade ej sådant medgivande och sådan förklaring som nu sagts, skall, såvitt icke Konungens befallningshavande finner att den häktade ej är densamme, som med framställningen avses, och på sådan grund förordnar om hans lösgivande, den vidare behandlingen av ärendet hänskjutas till rådstuvurätten i den stad, där Konungens befallningshavande har sitt säte; och varde förty protokollet över förhöret samt övriga handlingar i ärendet dit överlämnade. Underrättelse om vad vid förhöret sålunda förelupit skall genast insändas till utrikesdepartementet.

18 §.

Göres i utlämningsärende, som till rådstuvurätt inkommit, invändning att brott, varom i ärendet är fråga, är av politisk beskaffenhet, äge rådstuvurätten allenast rannsaka i ärendet; och hänskjute rådstuvurätten prövningen till högsta domstolen.

Är ej sådant fall för handen, som nu sagts, pröve rådstuvurätten, huruvida hinder mot utlämning i de avseenden, varom i 2—6, 8 och 9 §§ sägs, möter eller ej.

I varje fall skall, där den häktade bestrider att han är den, vars utlämnande begärts, rådstuvurätten ingå i prövning härav; finnes att den häktade icke är densamme, som med framställningen avses, förordne rådstuvurätten om hans lösgivande.

19 §.

I fråga om handläggning vid rådstuvurätt av ärende rörande utlämning skall, såvitt ej nedan annorlunda sägs, vad om rannsaking med häktad person gäller äga motsvarande tillämpning.

Särskild åklagare varde av Konungens befallningshavande förordnad att i ärendet tillvarataga den främmande statens intressen.

Den häktade skall åtnjuta hjälp vid sin talans utförande. Säger han sig ej själv kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshavande lämplig person att honom biträda.

Åklagare ävensom biträde, som nu sagts, njute skäligen ersättning av allmänna medel, efter ty rådstuvurätten bestämmer.

Kräver i särskildt fall hänsyn till den främmande staten, att ärendet inom lyckta dörrar behandlas, förordne rådstuvurätten därom.

Expedition i ärendet varde för varje rättegångsdag senast fyra dagar därefter tillhandahållen åklagaren samt översänd till Konungens befallningshavande för att tillställas den häktade.

20 §.

Sedan förhandlingarna förts till ända, meddele rådstuvurätten, där ej fråga är om fall som i 18 § första stycket sägs, snarast möjligt utslag i ärendet; och varde i utslaget tillkännagivet, vad part har att iakttaga, om han vill däri söka ändring.

Efter utslags meddelande skall detsamma jämte protokoll och övriga handlingar i ärendet, så snart ske kan, överlämnas till Konungens befallningshavande.

I fall, som i 18 § första stycket sägs, insände rätten skyndsamligen efter förhandlingarnas slut protokoll och övriga handlingar till nedre justitierevisionen.

21 §.

Ändå att rådstuvurätten i utslaget förklarat hinder mot utlämning möta, skall den häktade, i avbidan på att utslaget vinner laga kraft, förbliva i häktet.

22 §.

Har rätten genom beslut under ärendets handläggning eller i sammanhang med utslaget utlätit sig om ersättning åt vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i ärendet, eller åt åklagare eller biträde som i 19 § sagts, mot det beslut skall, i händelse av missnöje, särskild talan föras. Sådan talan föres genom besvär, som skola ställas till Konungen och ingivas till nedre justitierevisionen före klockan tolv å trettionde dagen från den dag då beslutet gavs; och skall i övrigt om förfarandet i sådant mål hvad i 27 kap. rättegångsbalken är för hovrätt stadgatt i tillämpliga delar gälla.

Över beslut, som eljest under utlämningsärendes handläggning av rådstuvurätten meddelats, må ej särskild klagan föras.

23 §.

Klagan över rådstuvurättens slutliga utslag må föras genom besvär, vilka skola ställas till Konungen samt sist före klockan tolv å åt-

tonde dagen från den dag, då utslaget gafs, till Konungens befallningshavande avlämnas. Anstånd med besvärens avgivande, må, där särskilda omständigheter sådant betinga, av Konungens befallningshavande medgivvas, dock högst fjorton dagar.

24 §.

Hvardera av parterna äge, därest han så önskar, den häktade dock tidigast å andra dagen efter det utslaget gavs, att inför Konungens befallningshavande avgiva förklaring att han åtnöjes med detsamma. Sådan förklaring må ej återkallas.

Har, i det fall att hinder mot utlämning förklarats ej möta, den häktade och i annat fall åklagaren avgivit förklaring, som nu sagts, eller har tid för klagan tilländagått, utan att besvär av någondera parten anförts, varde handlingarna av Konungens befallningshavande genast insända till justitiedepartementet.

25 §.

Hava besvär över rådstuvurättens utslag anförts, skall Konungens befallningshavande ofördröjligen låta delgiva motparten besvären med föreläggande att inom viss tid till Konungens befallningshavande inkomma med förklaring över besvären vid äventyr att ärendet ändock avgöres. Tid, varom nu sagts, må ej, utan att särskilda omständigheter sådant betinga, sättas längre än åtta dagar och må i intet fall överstiga tre veckor.

Sedan förklaring inkommit eller tid för förklarings avgivande tilländagått, skall Konungens befallningshavande översända samtliga handlingar i ärendet till nedre justitierevisionen.

26 §.

Prövas i ärende, som till Konungen inkommit, nödigt att till vinnande av upplysning rörande viss omständighet förhör med parterna hållas, gälle vad i 30 kap. 30 § rättegångsbalken är stadgat.

27 §.

Sedan utslag av högsta domstolen meddelats, varder detsamma jämte handlingarna i ärendet tillställda justitiedepartementet.

28 §.

Sedan jämlikt 17, 24 eller 27 § handlingarna i ärende rörande utlämning till justitiedepartementet inkommit, give Konungen i statsrådet sitt beslut angående den gjorda framställningen. Ej må därvid denna bifallas, om genom domstols utslag hinder förklarats möta mot utlämningen.

I beslut, varigenom förordnas om utlämning, varde, utom de betingelser, som jämlikt 11 § skola för utlämning gälla, samt de ytterligare villkor, Konungen kan finna nödigt uppställa, tillika utsatt viss tid från beslutets delfående, inom vilken tid den häktade skall av den främmande staten avhämtas, ävensom att, om så ej sker, han varder på fri fot försatt. Tid, varom nu sagts, må ej sättas längre än en månad, där ej särskilda omständigheter sådant påkalla, och må i intet fall överstiga tre månader.

29 §.

På begäran av främmande stats regering må, innan formlig framställning om utlämnande av viss person skett, denne i avbidan därpå kunna här i riket häktas. Sådan begäran skall göras på diplomatisk väg och skall innehålla upplysning om den förbrytelse, som lägges personen till last, tiden och orten för densamma samt meddelande att utslag eller beslut, varom i 8 § förmåles, föreligger ävensom, om möjligt, personens signalement.

Efter avtal med främmande stat och under förutsättning av ömsesidighet äge Konungen förordna att dylik begäran, som av myndighet i den främmande staten framställes omedelbart hos polismyndighet här i riket, jämväl må av den upptagas.

Begäran om häktning prövas, där den inkommit på diplomatisk väg, av ministern för utrikes ärendena samt i annat fall av den myndighet, till vilken samma begäran är ställd. Äger begäran nödig fullständighet, och synes hinder mot utlämning ej möta, varde åtgärd för häktningens verkställande genast vidtagen. Sedan häktning skett, skall underrättelse därom omedelbarligen insändas till utrikesdepartementet.

Inom viss tid, som, där ej sådan är i traktat med den främmande staten angiven, av ministern för utrikes ärendena bestämmes, skall i vanlig ordning framställning göras om den häktades utlämning. Sker det ej, varde han å fri fot försatt. Tid, varom nu sagts, må ej sättas längre än till sex veckor eller, där fråga är om utlämning till utomeuropeisk

stat eller eljest för undergående av rannsaking eller straff å ort utom Europa, till tre månader från det den främmande staten erhållit under rättelse om häktningen.

30 §.

Den, som i främmande stat är efterlyst för brott, som enligt denna lag kan föranleda utlämning, må här i riket häktas utan att särskild framställning därom föreligger. Anmälan om häktningen skall ofördröjligen göras till utrikesdepartementet.

Finner ministern för utrikes ärendena hinder mot utlämning av den häktade föreligga, förordne då om hans lösgivande. Finnes hinder ej föreligga, skall den främmande staten underrättas om häkningen och skall därvid med tillämpning av de i 29 § givna bestämmelser utsättas viss tid, inom vilken framställning om den häktades utlämning skall göras.

31 §.

När någon enligt bestämmelserna i denna lag häktas, skola alla föremål, som han då har i sin besittning och vilka kunna antagas vara av betydelse såsom bevismedel beträffande den förbrytelse, som lägges honom till last, eller vilkas utbekommande målsäganden kan antagas påfordra, tagas i beslag samt, där utlämning beviljas, överlämnas till myndighet i den främmande staten; ägande Konungen att med avseende å berörda föremål göra det förbehåll till betryggande af tredje mans rätt, som må anses påkallat.

III KAP.

Om vissa i samband med utlämningsväsendet stående framställningar från främmande stater.

32 §.

Vill främmande stat inhämta tillstånd att någon, som till densamma utlämnats, må, utan hinder av villkor, hvarom i 11 § under 1 förmåles, ställas till ansvar eller vidare till tredje stat utlämnas för något annat före utlämningen förövat brott än det varför utlämning skett, skall framställning härom göras på diplomatisk väg; och skall framställningen

innehålla eller åtföljas av uppgift å förbrytelsens beskaffenhet samt tiden och orten för densamma.

Tillstånd, som nu sagts, må ej givas, såvitt enligt denna lag hinder mot utlämning för den uppgivna förbrytelsen skulle mött; dock att prövningen härav ej må under någon förutsättning omfatta frågan om den utlämnades brottslighet.

Där det ej finnes uppenbart, att hinder mot tillstånds meddelande lagligen möter, varde frågan härom underkastad prövning av högsta domstolen.

Sedan utslag i sålunda hänskjuten fråga givits, skall Konungen i statsrådet företaga framställningen till avgörande; dock må i intet fall densamma bifallas, där genom högsta domstolens utslag hinder mot tillstånds meddelande förklarats möta.

33 §.

Tillstånd att genom riket föra person, som av en främmande stat till annan utlämnas, må av Konungen meddelas under förutsättning att fråga icke är om svensk medborgare. Framställning härom skall göras på diplomatisk väg, och skall vid densamma vara fogad handling, utvisande innehållet av beslutet angående utlämningen, eller ock handling, som i 8 § första stycket omförmäles.

IV KAP.

Övriga bestämmelser.

34 §.

Utan hinder av vad ovan är i denna lag stadgat må, såvitt angår utlämning till Danmark eller Norge, under förutsättning av ömsesidighet:

1. utlämning medgivas jämväl för brott, som jämlikt 4 § icke skulle föranleda utlämning, såvitt å brottet enligt vad där sägs fängelsestraff kan följa;

2. i samband med beslut om utlämning för visst brott eller, där utlämning för visst brott redan beviljats, i den uti 32 § stadgade ordning lämnas medgivande att bestraffa den utlämnade jämväl för annat brott av beskaffenhet att utlämning därför icke kunnat jämlikt 4 § äga rum,

därest hinder mot utlämning för det brott icke på grund av övriga bestämmelser i lagen skulle hava mött.

35 §.

Vad i denna lag är stadgat skall icke äga tillämpning å framställningar om återförande av sjömän, som rymt ur tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1913. Är enligt bestämmelse i traktat, som då är i kraft, skyldighet till utlämning stadgad i fall, då hinder enligt denna lag möter, eller står eljest bestämmelse i sådan traktat i strid mot vad i denna lag är stadgat, skall den bestämmelse lända till efterrättelse.

Förslag

till

Lag**om ändring i 1 kap. strafflagen.**

Härigenom förordnas, att i 1 kap. strafflagen skall införas en ny § av följande lydelse:

5 §.

I vilka fall utlämning av förbrytare till främmande stat må ske, därom är särskilt stadgat.

Har någon såsom för brott misstänkt, tilltalad eller dömd blivit av främmande stat utlämnad till Sverige och hava vid utlämningens beviljande särskilda villkor med avseende å hans åtalande och straffande blivit av den främmande staten uppställda, skola de här i riket lända till efterrättelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1913.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 3 maj 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Sandström anmälde efter gemensam beredning med hans excellens herr ministern för utrikes ärendena ett inom justitiedepartementet upprättadt förslag till lag angående utlämning af förbrytare samt anförde härvid:

»Enligt äldre åskådning hade en hvar rättsstat endast att bekymra sig om upprätthållande af rättstillståndet inom sitt område. Något intresse eller ens någon rätt för en stat att straffa förbrytelser, begångna utom dess område, ansågs icke i regel föreligga. Lika litet ansågs en stat äga intresse eller förpliktelse att genom utlämning af föröfvarna af utrikes begångna brott medhjälpa till deras bestraffande. Bortsedt från de teoretiska skälen för en sådan åskådning, var denna naturlig för en tid, då till följd af de ofullkomliga samfärdsmedlen hvarje folk lefde sitt lif mera isoleradt, då svårigheten att återskaffa brottslingar var afsevärd

och då landsflykt i och för sig ansågs såsom ett af de svåraste straffen. De undantagsfall, i hvilka utlämning kom i fråga, gällde i allmänhet de politiska förbrytarna. Det var alltså inga rättssynpunkter, som föranledde utlämningen, utan var utlämningen närmast att betrakta såsom en vänskapsgärd, som den ena regeringen gaf den andra för att i sin tur kunna göra anspråk på en liknande återtjänst. Härigenom kom att öfver utlämning i allmänhet hvila något förhatligt, och de stater, som tillvunnit sig ett fritt samhällsskick, speciellt England, plägade förvägra utlämning, med andra ord beviljade inom sitt område brottslingar asylrätt.

Ju mera samfärdseln mellan länderna tilltog i liflighet desto tydligare blef det att vid ett sådant resultat kunde man ej stanna. Att en brottsling skulle kunna genom en resa på måhända endast några timmar öfver gränsen undandraga sig straff för sitt brott, kunde ej anses öfverensstämma med en rationellt ordnad rättsvård. Emellertid hade under slutet af 1700- och början af 1800-talen begreppet politiskt brott och principen att utlämning ej borde för sådana brott medgifvas blifvit så småningom utbildade. Sedan denna princip erhållit någorlunda fast form och om än i olika gestaltning och i olika mån upptagits i de olika staternas rätt, har utlämningsinstitutet erhållit en allt fastare reglering och kommit att tillämpas, särskildt på kontinenten, i allt vidsträcktare omfattning.

Den uppfattning, att rättstillståndet i den ena staten visst icke är eller får vara utan betydelse för den andra, att tvärtom staterna ur rättslig synpunkt äga skyldighet att samarbeta med hvarandra till brottslighetens bekämpande och sålunda den ena staten icke får ställa sig likgiltig mot förbrytelser, föröfvade utom dess område, denna uppfattning erkännes nu allmänt inom den civiliserade världen såsom den riktiga. I olika mån och på olika sätt har berörda uppfattning tagit sig uttryck hos de särskilda staterna, men såsom allmän regel kan sägas gälla, att den stat, dit föröfvaren af ett annorstädes begånget brott tagit sin tillflykt, antingen själf straffar honom för detsamma eller ock, med undantag för vissa fall, utlämnar honom till vederbörande stat för att straffas.

Hvad svensk rätt angår, så lämnar allmänna strafflagen, enligt dess 1 kapitel, möjlighet att här i riket straffa för utomlands begångna brott endast i jämförelsevis ringa omfattning, nämligen då antingen brottslingen är svensk eller ock brottet begåtts emot Sverige eller svensk man. De modernare strafflagarna gå i regel i detta hänseende vida längre. Skall sålunda fränsedt berörda undantagsfall den, som utomlands begått brott och som uppehåller sig här i riket, icke lämnas ostraffad, finnes ej annan utväg än att utlämna honom till den stat, inom hvars om-

råde brottet begåtts, eller annan stat, som af hans bestraffande kan hafva intresse.

Beträffande utlämning finnas i svensk lag inga bestämmelser meddelade. Konungen har emellertid på framställning af främmande staters regeringar i öfverensstämmelse med vanlig internationell praxis plägat bevilja utlämningar antingen i anslutning till därom med vederbörande stat ingången traktat eller jämväl utan att sådan funnits sluten.

Traktater, enligt hvilka svenska regeringen åtagit sig att på vissa villkor utlämna för brott misstänkta, åtalade eller dömda personer, hafva i rätt stort antal afslutats och äro för närvarande följande i kraft:

traktat med Portugal af den 17 december 1863,

traktat med Italien af den 20 september 1866 med tillägg af den 28 maj 1878,

traktat med Österrike af den 2 juni 1868,

traktat med Frankrike af den 4 juni 1869,

traktat med Belgien af den 26 april 1870 med tillägg af den 6 november 1877,

traktat med Stora Britannien och Irland af den 26 juni 1873,

traktat med Tyskland af den 19 januari 1878,

traktat med Luxemburg af den 21 juli 1883,

traktat med Spanien af den 15 maj 1885,

traktat med Amerikas förenta stater af den 14 januari 1893,

traktat med Nederländerna af den 26 juni 1895 samt

traktat med Norge af den 21 februari 1907.

Utom i dessa traktater förekomma i andra med främmande stater träffade öfverenskommelser särskilda bestämmelser rörande utlämning i vissa fall, såsom i handels- och sjöfartstraktaten med Kina af den 20 mars 1847, i vänskaps-, handels- och sjöfartstraktaten med Siam af den 9 november 1869 samt i den uti Bryssel den 2 juli 1890 slutna öfverenskommelsen angående åtgärder till undertryckande af slafhandeln i det inre Afrika.

Såsom af det föregående framgår finnes öfverenskommelse angående utlämning ej träffad med, bland andra stater, Danmark, Ryssland och Schweiz. Med Ryssland är den 27 december 1860 afslutad en konvention angående ömsesidigt återsändande af lösdrivare, tiggare och förbrytare, men denna innefattar ej någon förpliktelse till utlämning utan innebär allenast skyldighet för hvarterdera landet att under vissa villkor mottaga förbrytare, som äro dess undersåtar och från det andra landet hemsändas. Enligt separatartikel vid den i Jönköping den 10 december 1809 mellan Sverige samt Danmark-Norge slutna traktaten förbundo sig de fördragsslutande

staterna att till hvarandra utlämna desertörer och förbrytare, men har denna öfverenskommelse, då den ej inom föreskrifven tid förnyats, sedermera förfallit.

De svenska liksom de moderna utlämningstraktaterna öfverhufvud äro i allmänhet upprättade efter samma plan och innehålla sålunda i hufvudsak bestämmelser dels beträffande hvilka personer och för hvilka brott utlämning må kunna påfordras och dels om hvilka handlingar den utlämningssökande staten måste förete och i hvilken ordning ansökning bör ske. Dessa bestämmelser äro visserligen i mångt och mycket likartade men skilja sig oftast icke obetydligt i detaljerna. Då Sverige såsom nämnts saknar lagbestämmelser i ämnet och på grund af vårt afskilda läge utlämningar icke hos oss ifrågakommit i den omfattning att någon fastare praxis kunnat utbilda sig, hafva gifvetvis bestämmelserna i våra utlämningstraktater kommit att i allmänhet präglas af den medkontraherande statens rätt. Vissa regler äro dock genomgående. Sålunda gäller enligt samtliga traktater att utlämning ej sker af svenska undersåtar. Utom i traktaten med Norge stadgas utlämning endast för vissa uppräknade kategorier af brott, i de äldre traktaterna relativt fåtaliga men i senare traktater betydligt flera. I intet fall skall utlämning ske för politiskt brott eller den utlämnade få straffas för sådant. Såsom allmän regel gäller ock, att utlämning ej sker för brott, för hvilket straffet enligt tillflyktsstatens lag är preskriberadt, äfvensom att, om den reklamerade personen inom tillflyktslandet står under tilltal eller undergår bestraffning för annat brott, utlämning ej sker förrän dom fallit och ådömd bestraffning undergått. Särskilda regler äro i de olika traktaterna gifna i fråga om rätten att straffa den utlämnade personen för annat brott än det, som föranledt utlämningen, äfvensom med afseende å det fall, att flera stater begära samma persons utlämnande. Framställning om utlämning skall enligt traktaterna alltid ske på diplomatisk väg; dock medgifves i allmänhet att häktning må i trängande fall begäras af underordnade myndigheter. Enligt de flesta traktater är tillräckligt om till stöd för framställningen företes dom eller häktningsorder eller annan handling af liknande art, af hvilken brottets beskaffenhet och de hufvudsakliga omständigheterna vid brottets begående framgår. Endast traktaterna med Storbritannien och med Amerikas förenta stater innehålla bestämmelse om skyldighet för den utlämningssökande staten att förete bevisning i viss mån angående den reklamerade personens brottslighet.

Samma normer, som enligt traktaterna i allmänhet gälla, följas i hufvudsak äfven beträffande utlämning till de stater, med hvilka utlämningstraktater ej finnas slutna.

Det är för öfrigt att märka, att då en traktat bestämmer i hvilka fall utlämning må ske, detta naturligtvis icke innefattar hinder för någondera staten att i särskilda fall medgifva utlämning till den andra äfven där de i traktaten uppställda förutsättningar icke äro för handen. Sålunda har, äfven hvad Sverige angår, utlämning i undantagsfall medgifvits till traktatägande stat utan stöd af traktaten.

Hvad angår förfarandet här i Sverige vid afgörande af frågor om utlämning, så tillgår i praxis så, att sedan framställning inkommit till utrikesdepartementet och, där så funnits erforderligt, handlingarna genom dess försorg fullständigats, desamma öfversändas till justitiedepartementet, hvarefter ärendet af sistnämnda departements chef föredrages inför Konungen. Framgår ej af handlingarna att hinder mot utlämning möter, förordnar Konungen att den reklamerade personen skall häktas, så vidt det ej redan skett, samt att inför vederbörande Konungens befallningshafvande skall hållas förhör med honom. Sedan protokoll öfver förhöret inkommit till justitiedepartementet, föredrages ärendet ånyo inför Konungen, och meddelar Konungen slutligt besked i ärendet, hvarefter den främmande staten genom utrikesdepartementets försorg erhåller underrättelse om beslutet. Det åligger sedermera den främmande staten, om utlämning beviljas, att inom viss kortare tid låta afhämta den ifrågavarande personen.

Beträffande frågor om utlämning till Danmark har sedan längre tid tillbaka åtminstone af Konungens befallningshafvande i de sydligare länen följts den praxis, att, såvidt ej anledning till tvekan förekommit, Konungens befallningshafvande, på direkt framställning från dansk polismyndighet öfverlämna flyktade förbrytare till vederbörande i Danmark, utan att Konungens afgörande inhämtats. På motsvarande sätt har förfarits i fråga om utlämning från Danmark till Sverige.

Tydligt är, att de förhållanden, som enligt hvad nu angifvits på utlämningsrättens område här i Sverige råda, icke kunna anses tillfredsställande.

Sålunda framstår bland annat såsom ett viktigt önskemål, att få i en särskild lag fastslagna förutsättningarna för att utlämning må af svenska myndigheter medgifvas. Först härigenom erhåller man den grundval, på hvilken utlämningsväsendet, såväl hvad angår afslutandet af utlämnings-traktater som beviljandet af utlämningar, kan planmässigt utveckla sig.

Hvad beträffar förfarandet i utlämningsärenden är otvifvelaktigt pröfningen i dessa ärenden understundom af den innebörd, att ett anlitande af domstols medverkan måste anses för vissa fall påkalladt. Reglerna härutinnan kunna tydligen ej gifvas annorlunda än i form af lag.

Öfverhufvud taget synes utlämning för dem, hvilka frågan gäller, vara af den stora betydelse ur rättslig synpunkt, att reglerna rörande utlämning principiellt sedt böra vara i lag gifna. Den bekanta föreningen af framstående rättslärde från olika länder Institut de droit international har äfven framhållit önskvärdheten af att utlämningsväsendet blefve inom de olika staterna genom lag ordnad.

Det är numera också ett icke ringa antal stater, som hafva sitt utlämningsväsende ordnad genom lagstiftning. Den stat, som gick i spetsen, var Belgien med en lag af år 1833, hvilken år 1874 aflöstes af den nu gällande. Sedermera hafva Storbritannien år 1870, Luxemburg likaledes år 1870, Nederländerna år 1875, Schweiz år 1892 och Norge år 1908 förskaffat sig utlämningslagar, hvarjämte Italien, Österrike och Ryssland i sina straffprocesslagar upptagit bestämmelser rörande utlämningsförfarandet. Af utomeuropeiska stater hafva Amerikas förenta stater samt Argentina lagar om utlämning.

Det torde näppeligen vara en tillfällighet att det företrädesvis är makter af andra eller tredje ordningen, som ansett nödigt att rättsligen ordna sitt utlämningsväsende. För en sådan stat måste det nämligen anses vara af särskild vikt att dess beslut i utlämningsfrågor blifva fria från det sken af godtycklighet, som, därest vederbörande regering utan att vara bunden af rättsliga skrankor och utan medverkan af domstol meddelat besluten, lätteligen gifves åt desamma. Kan en regering vid afvisande af en utlämningsbegäran stödja sig på lags bestämmelser och domstols beslut, mister utlämningsfrågan den särskildt för en liten stat farliga och ömtåliga politiska karaktär, som dylika frågor understundom kunna få.

Särskild anledning synes mig föreligga att nu hos oss upptaga frågan om lagstiftning i detta ämne. I underdånig skrifvelse anhöll Riksdagen år 1907 om utarbetande af lagbestämmelser, hvarigenom för landet skadlig invandring såvidt möjligt hindrades och i öfrigt utlämningars inflyttning och bosättning inom landet på lämpligt sätt ordnades; och har med anledning häraf förslag till lag i samma ämne blifvit inom civildepartementet utarbetadt, hvilket förslag, sedan det undergått lagrådets granskning, nu är på Eders Kungl. Maj:ts pröfning beroende. Om sålunda frågan om utlämningars rättsställning gent emot statsmakten ur denna synpunkt skall blifva föremål för rättslig reglering, synes foljdriktigheten kräfva att jämväl den sida af frågan om utlämningars rättsställning, som i utlämningsrätten beröres, genom lag ordnas. Genom lagar i dessa båda ämnen jämte de allmänna bestämmelserna i vår strafflagstiftning erhåller frågan om statsmaktens förhållande gent emot utlämningar, som uppehålla sig här i

riket och som antingen här eller utomlands gjort sig skyldiga till lagstridigt eller eljest otillbörligt förhållande, en allsidig reglering.

Af skäl, som nu antydts, har frågan om lagstiftning rörande utlämning upptagits till behandling inom justitiedepartementet, och har därvid utarbetats det förslag till lag om utlämning af förbrytare, som nu af mig anmälts.

I öfverensstämmelse med främmande staters utlämningslagar innehåller förslaget i hufvudsak dels bestämmelser rörande de villkor, under hvilka utlämning må af vederbörande myndigheter medgifvas, och dels regler rörande förfarandet i utlämningsärenden.

Den förra afdelningen innefattar sålunda de villkor beträffande den ifrågavarande personen och brottets beskaffenhet, som i hvarje fall måste föreligga, om utlämning skall kunna af vederbörande myndigheter medgifvas. Lagen bestämmer däremot ej, att när dessa villkor äro förhanden, utlämning skall äga rum. I det särskilda fallet kunna nämligen förekomma sådana omständigheter att, oaktadt hinder i lagen ej möter, utlämning dock icke bör få ske. Man tänke t. ex. på utlämningsframställningar från halfciviliserade stater. Särskildt är att märka, att af åtskilliga skäl, speciellt billighetshänsyn gent emot den reklamerade personen, vederbörande stats mer eller mindre aflägsna läge bör spela en viss roll. Sålunda skulle utlämning af en person för att straffas för ett brott, som i det föreliggande fallet synes böra sonas med högst någon månads frihetsstraff, framstå såsom en obillighet, därest fråga vore om utlämning till någon på andra sidan Atlanten belägen stat, under det att utlämning i sådant fall till någon grannstat måste anses fullt befogad. Dessa synpunkter pläga också framträda i utlämningstraktaterna, i det att sådana, som äro afslutade mellan närbelägna stater, i regel upptaga betydligt större antal utlämningsbara brott än de mellan stater, belägna på långt afstånd från hvarandra, ingångna. En lag måste alltså nöja sig med att uppställa vissa minimibetingelser och lämnar endast en ram, inom hvilken vederbörande myndigheter hafva att röra sig. Inom denna äga naturligtvis då också den eller de statsmakter, som statsrättsligt sedt äga befogenhet därtill, att ingå traktat med främmande stat, hvarigenom i förhållande till den stat skyldighet uppkommer till utlämning i vissa fall. Beträffande förhållandet mellan utlämningslagar och traktater förekomma två system. Enligt det ena, som följes af, bland andra, England medgifver lagen ej utlämning utan att särskild traktat det föranleder; lagen innefattar således endast de normer, efter hvilka traktater må ingås. Enligt det andra systemet är det från lagens ståndpunkt likgiltigt om utlämningsbegäran grundas på traktat eller ej. Äro endast de villkor, lagen uppställer, uppfyllda, beror det på

de pröfvande myndigheterna att afgöra, om utlämning skall ske eller ej, och den omständighet att traktat föreligger har blott den betydelse, att myndigheterna i det särskilda fallet folkrättsligt sedt ej hafva möjlighet att afslå en utlämningsbegäran, om de förutsättningar, som traktaten innehåller, äro för handen. Förslaget intager i öfverensstämmelse med de modernare utlämningslagarna denna senare ståndpunkt. Till stöd för densamma åberopas särskildt, att utlämning visst icke sker enbart för att tillmötesgå den utlämningssökande staten, utan att äfven i tillflyktsstatens eget intresse måste anses ligga att befria sig från de icke önskvärda element, som flyktade förbrytare i regel utgöra. Denna synpunkt har med styrka framhållits i motiveringen till den schweiziska lagen.

Hvad angår de särskilda villkoren för utlämning så bygger förslaget i det väsentliga på den nu gällande utlämningsrätten, sådan den fått sitt uttryck i våra senare traktater, och skall jag under de särskilda paragraferna redogöra för förslagets innehåll i denna del.

Beträffande åter reglerna för förfarandet anhåller jag att redan nu få framlägga hufvuddragen af förslagets bestämmelser härutinnan. Såsom framgår af en inom utrikesdepartementet utarbetad redogörelse för den utländska rätten i ämnet, hvilken redogörelse torde få såsom bilaga åtfölja detta protokoll, kunna med afseende å förfarandet i utlämningsärenden tre olika system sägas råda, hvilka man torde kunna beteckna såsom det administrativa systemet, det engelskt-amerikanska systemet och det blandade systemet. Det administrativa systemet kännetecknas af att behandlingen och pröfningen af framställningar om utlämning sker helt och hållet i administrativ väg utan medverkan af domstol. Detta praktiseras utom i Sverige, bland annat, i Danmark och Preussen. Enligt den engelska lagen, med hvilken den i Amerikas förenta stater gällande lagen i hufvudsak öfverensstämmer, kan aldrig någon person utlämnas utan att han varit ställd inför domstol och denna medgifvit hans utlämnande. Sådant medgifvande lämnas endast där så stark bevisning om den reklamerade personens brottslighet förebragts, att, om brottet begåtts i det ifrågasvarande landet, hufvudförhandling inför jury skulle hafva blifvit mot honom öppnad. Domstolens beslut blir dock icke i den mening bindande att, om domstolen skulle medgifva någons utlämnande, regeringen skulle vara förhindrad vägra utlämning. Hvad slutligen angår det blandade systemet, som kan sägas råda i Belgien, Schweiz, Norge m. fl. länder så innebär det en mångfald olika förfaringssätt, hvilka hafva det gemensamt att domstols medverkan vid pröfning af en utlämningsbegäran kan i ena eller andra formen tagas i anspråk, och får jag beträffande dessa länder hänvisa till förutnämnda redogörelse.

Redan ofvan har jag antydtt, att jag anser en tillfredsställande ordning icke kunna vinnas utan att åtminstone för särskilda fall domstols medverkan tages i anspråk för behandlingen af utlämningsansökningar. Det synes mig följaktligen icke kunna komma i fråga att nu genom lagbestämmelser fastslå vare sig den nuvarande svenska eller någon annan rent administrativ form för förfarandet.

Ej heller finner jag mig kunna förorda ett antagande af det engelskt-amerikanska systemet. Det lider onekligen af stora nackdelar, det försvårar i hög grad möjligheten att få en person utlämnad samt medför i hvarje fall stor tidsutdräkt och betydande kostnader. Rent teoretiskt lider det också af betänkliga fel: medan utlämningsinstitutet just afser att möjliggöra att en misstänkt person får frågan om sin skuld eller oskuld pröfvad inför den domstol — forum delicti — som måste anses mest lämpad för bevisupptagningen och bevispröfningen, medför det engelskt-amerikanska systemet, att en betydande del af denna verksamhet öfverflyttas till den främmande domstolen. Detta låter sig emellertid endast göras i inskränkt mån, och en egendomlig konsekvens häraf har blifvit, att den engelska lagstiftningen, som strängare än någon annan håller på muntligt förfarande, nödgats medgifva, att skriftliga vittnesintyg inför utlämningsdomstolen tillerkännas samma verkan som i vanlig ordning afgifna vittnesutsagor.

Bortsedt från frågan om bevisning rörande den reklamerade personens brottslighet torde den pröfning, som utlämningsframställningar i öfrigt underkastas, vara i de ojämförligt talrikaste fallen af den ur juridisk synpunkt enkla beskaffenhet, att för dessa fall hänskjutandet af utlämningsfrågan till pröfning vid domstol måste komma att framstå såsom i hög grad onödigt och ett snabbare förfarande i såväl parter som vederbörande staters eget intresse påkalladt. Anordnar man, på sätt det föreliggande förslaget innehåller, förfarandet sålunda, att endast för det fall att den reklamerade personen vid förhör bestrider utlämnandet och mot utlämningsansökningen gör invändning, som för dennas bedömande kan vara af betydelse, hänskjutande till domstol äger rum, samt den ifrågavarande personen har tillfälle att vid förhöret använda biträde, synes man på en gång hafva sört för ett möjligast snabbt och enkelt förfarande samt hafva tillfredsställt långt gående fordringar på rättssäkerhet. Betecknande är ock, att de båda länder, Schweiz och Norge, som under senaste tider förskaffat sig lagar i ämnet, i hufvudsak anordnat förfarandet på nu angifna sätt.

Om alltså det engelskt-amerikanska systemet anses icke böra hos oss komma till användning, utan ett blandadt system synes böra väljas, framställer sig först det spörsmål, huruvida och i hvad mån pröfningen skall omfatta frågan om den reklamerade personen gjort sig skyldig till det uppgifna

brottet. Det förefaller i sådant hänseende vara principiellt riktigast att så tillvida ingå på bevisfrågan, att pröfning sker huruvida skälig anledning till misstanke föreligger, att personen i fråga begått det brott, för hvilket utlämning påfordras. Villfarandet af en utlämningsbegäran kan närmast likställas med häktandet af en person, helst detta senare ju äfven ingår såsom moment i utlämningsåtgärden; och närmast till hands ligger då att härvidlag tillämpa samma grunder som vid häktning. Det kan vidare framhållas att så vidt gäller utlämning till stater, hvilkas rättsskipning icke ingifver nödigt förtroende, fordran på bevisning om brottsligheten utgör en viss garanti mot oberättigade utlämningsansökningar.

A andra sidan synes man böra akta sig att sätta värdet af denna garanti allt för högt. Det torde väl näppeligen någonsin förekomma att en regering framställer en utlämningsbegäran utan att åtminstone skälig anledning till misstanke om brottslighet föreligger, och den summariska pröfning, som vid utlämningsdomstolen kan ifrågakomma, torde väl ytterst sällan medföra ett underkännande af de bevis, som till stöd för misstanken åberopas, och synes följaktligen utgöra ett föga verksamt skydd mot obefogade utlämningsansökningar.

Häraf framgår enligt min mening, att frågan i verkligheten icke är af den betydelse, som man vid första påseendet är benägen att gifva densamma. Man torde därför vara berättigad att låta de praktiska hänsynen spela in vid frågans lösande.

I detta afseende är att märka, att den allmänna kontinentala uppfattningen bestämdt går i den riktning, att enbart förebringande af fällande dom eller häktningsorder eller motsvarande handling bör medföra rätt till utlämning. Så t. ex. fordrar den schweiziska lagen i intet fall bevisning om den reklamerade personens skuld. Våra nu gällande traktater, med undantag endast för traktaten med Portugal och naturligtvis traktaterna med England och Amerikas förenta stater, innehålla i öfverensstämmelse härmed, att företeende af häktningsorder är tillräckligt för att erhålla utlämning. Ett upptagande i lagen af fordran på bevisnings förebringande skulle alltså föranleda uppsägande af våra flesta traktater. Det torde för öfrigt vara tvifvel underkastadt, om det under sådana förhållanden skulle vara möjligt för Sverige att få till stånd nya öfverenskommelser med de kontinentala makterna. Att Sverige skulle mot dessa maktens uppfattning kunna i aftal genomdrifva sålunda skärpta villkor, hvilka ju skulle väsentligt försvåra möjligheterna att få förbrytare utlämnade, är föga antagligt. I motiverna till norska lagen har ock denna omständighet med styrka framhållits.

Förslaget söker i likhet med norska lagen att i nu förevarande hänseende gå en medelväg. Det utgår principiellt sedt från att skälig anled-

ning till misstanke skall visas föreligga för att utlämning må äga rum. Men man nöjer sig i detta hänseende med det formella bevis, som ett fällande utslag eller ett beslut, som föregåtts af förundersökning inför domstol eller undersökningsdomare, kan anses utgöra. Åberopas endast häktningsorder eller liknande handling, fordras däremot, om den reklamerade personen bestriider sin skuld, ytterligare direkt bevisning om hans brottslighet. Emellertid göres med hänsyn till nyss anförda omständigheter den viktiga inskränkning, att Konungen är berättigad att med främmande stat träffa öfverenskommelse, hvarigenom fordran på bevisning i dylikt fall eftergifves eller på visst sätt inskränkes. I sistnämnda afseende tänker man särskildt på den modifikation, som lämpligen synes böra i regel komma till användning, att bevisning, hvarom nu nämnts, skall fordras endast för det fall att den häktade förmår förebringa någon omständighet af beskaffenhet att tala för hans oskuld.

Såsom af redogörelsen för den utländska rätten framgår, råda bland de stater, som adopterat det s. k. blandade systemet, olika regler rörande arten af domstolarnas medverkan i utlämningsärenden. Enligt vissa lagar, såsom Belgiens och Nederländernas, har domstolens yttrande karaktären af ett utlåtande, till hvilket regeringen, som ensam har afgöranderätt, tager den hänsyn den finner godt. Enligt andra lagar har domstolen att meddela bindande beslut rörande utlämning antingen så att beslutet blir bindande vare sig utlämning medgifves eller icke (Schweiz och Luxemburg) eller ock så att, om domstol förklarar hinder mot utlämning lagligen möta, detta beslut binder regeringen, under det att, när beslutet går ut på att sådant hinder icke föreligger, det står regeringen öppet att icke desto mindre vägra utlämningen (Norge, Italien).

Det synes mig icke kunna råda någon tvekan om att det riktigaste bör vara att, på sätt de fyra sistnämnda lagarna innehålla, åt domstolarna lämnas befogenheten att afgöra, huruvida lagen i ett visst fall tillstädjer utlämning eller ej. Utom principiella skäl torde äfven rena lämplighetsskäl tala för denna mening. En regering, som besväras af en utlämningsbegäran af halft politisk art, kommer gent emot den främmande staten i en obehaglig mellanställning, om den, i trots af att domstolen i sitt utlåtande funnit utlämning ej böra ske, likväl är befogad att medgifva densamma. Ju mera utlämningsärendena behandlas såsom rena rättsfrågor, desto mindre anledning föreligger för den främmande regeringen att söka utöfva tryck å den regering, till hvilken framställning om utlämning skett.

Tveksammare är, hvilken ställning man bör intaga till frågan, huruvida domstolen skall äga med bindande verkan påbjuda utlämning eller

om domstolen skall äga afgöra allenast frågan om hinder för utlämningen på grund af lagens bestämmelser möter. Såsom redan i det föregående framhållits, innefattar en utlämningslag endast vissa minimivillkor, som måste vara uppfyllda för att utlämning må få ske. I det särskilda fallet kunna emellertid, såsom jämväl omnämnts, oakadt dessa villkor äro uppfyllda, omständigheter förekomma, som måhända böra föranleda afvisande af en framställning om utlämning. Utom de förut berörda fallen, att framställning inkommit från en halfciviliserad stat eller att en aflägsset belägen stat begärt utlämning för ett relativt obetydligt brott, kan nämnas äfven de fall att samma persons utlämnande begärts af två stater och att den utlämningssökande staten icke kan utlofva reciprocitet. Åberopar sig den utlämningssökande staten å ingången traktat, skulle ett domstolens afgörande af frågan i hela dess vidd förutsätta en pröfning, huruvida traktaten innefattar förpliktelse till utlämning i det föreliggande fallet. Den pröfning, som i nu angifna afseenden kan ifrågakomma, och i hvilken äfven folkrättsliga hänsyn spela in, synes mig vara af sådan art att det näppeligen kan anses lämpligt att förlägga den till domstolarna. En befogenhet för domstolen att afgöra utlämningsärendet i hela dess vidd synes mig för öfrigt ej stå rätt väl tillsammans med den Konungen tillkommande statsrättsliga befogenhet att ingå traktater med främmande stater. Då Konungen kan på grund af denna sin befogenhet inom den ram, som lagen lämnar, genom allmänna bestämmelser ordna förhållandet till främmande stater, förefaller det inkonsekvent att, när gent emot en viss stat utlämningsrätten icke ordnats, Konungen icke skulle äga att ingripa i afgörandet af frågor om utlämning till den staten.

Hvad angår frågan till hvilken domstol utlämningsärende bör hänskjutas, så synes, helst handläggningen och pröfningen af sådana ärenden understundom är af synnerligen grannliga karaktär, kunna ifrågasättas huruvida icke behandlingen af desamma bör anförtrös åt någon öfverrätt. Med hänsyn till att förhandlingen tydligen bör vara muntlig, har dock ansetts lämpligast att låta rådstufvurätterna i länens residensstäder handlägga dessa ärenden, helst man härigenom vinner den fördel att transporter af de häktade för deras inställande inför domstol icke behöfva ifrågakomma. Att i utlämningsärenden endast två instanser böra förekomma och att sålunda klagan öfver ett rådstufvurättens beslut bör föras direkt i högsta domstolen, synes mig icke kunna vara föremål för tvekan.

Från nu nämnda anordning af förfarandet gör förslaget undantag, såvidt gäller ärenden, i hvilka invändning gjorts att det brott, för hvilket utlämning begäres, är af politisk beskaffenhet. För anledningen härtill torde jag senare få redogöra.

Jag öfvergår nu till motiveringen för de särskilda paragraferna i förslaget.

I 1 § uttalas den allmänna regel, att utlämning till främmande stat må ske endast på framställning från dess regering. Den praxis, som på sätt ofvan nämnts rådt i fråga om utlämning till och från Danmark, skall sålunda ej vidare få fortgå. Ett dylikt förfaringssätt, hvilket för öfrigt brukat förekomma äfven annorstädes mellan grannstater, synes nämligen ej erbjuda tillräckliga garantier i fråga om rättsäkerhet, och tillåtes numera i allmänhet icke enligt de bestående utlämningslagarna. 1 §.

Redan förut är nämnt, att förslaget intager den ståndpunkt att utlämningsbegäran må kunna beviljas äfven utan att till stöd för densamma föreligger någon öfverenskommelse med den främmande staten. Tydligt är emellertid, att på detta område såväl som i andra internationella frågor reciprocitet bör i regel råda. I nu förutsatta fall bör därför i allmänhet ej en framställning beviljas utan att den främmande staten utfäster sig att i fall, analoga med det föreliggande, villfara från Sveriges sida gjorda framställningar. Dock synes man icke böra allt för strängt binda regeringens händer i detta afseende, och har därför i förslaget, på samma gång som principen ansetts böra uttalas, gjorts reservation för det fall att särskilda omständigheter skulle föranleda undantag.

Att en stat icke utlämnar egna undersåtar är en grundsats, som genomgår de flesta staters rätt. Den är ock upptagen i samtliga Sveriges utlämningstraktater. På senare tid har emellertid denna grundsats gjorts till föremål för angrepp från vetenskapligt håll, och har bland andra Institut de droit international uttalat sig för att utlämning af egna undersåtar må kunna medgifvas. Såsom skäl härför har särskildt framhållits, att då syftet med utlämningsinstitutet är att sätta domstolen i den ort, där brottet begåtts, såsom den för bevisnings upptagande mest lämpade, i tillfälle att afdöma brottet, anledning ej finnes, principiellt sedt, att göra undantag till förmån för inlämningar. Man bör, framhållas det, öfverhufvud aldrig utlämna personer till stat, till hvars rättsliga institutioner man ej har tilltro, men finnes sådan tilltro, gifves intet skäl att undantaga inlämningar från att utlämnas. Till stöd för den ifrågavarande grundsatsen anföres väsentligen, utom att den naturliga känslan förbjuder utlämning i sådant fall, att denna grundsats är att anse som ett följdriktigt utslag af den statsrättsliga uppfattning, som betraktar statsmedlemmarna icke blott 2 §.

som undersåtar med förpliktelser utan äfven såsom statsborgare med rättigheter gent emot staten, bland hvilka senare särskildt rätten att uppehålla sig på statsområdet och att alltså icke kunna därifrån utvisas eller utlämnas måste anses ingå. Principen har också trots alla angrepp upptagits såväl i de nyare lagstiftningarna (den schweiziska och den norska) som i traktater från senare tid; och synes därför all anledning vara att äfven för Sveriges del bibehålla densamma. En motsatt ståndpunkt intaga visserligen England och Amerikas förenta stater, hvilkas utlämningslagar icke innehålla förbud i förevarande hänseende. Men denna deras ståndpunkt sammanhänger med att dessa stater i det väsentliga vidhålla den af öfriga stater öfvergifna s. k. territorialitetsprincipen, enligt hvilken en stat icke äger straffa förbrytelse, begången utom dess eget område, ens om den föröfvats af en dess egen undersåte. För att få en dylik förbrytare straffad, finnes för den stat, som hyllar territorialitetsprincipen, ingen annan utväg än att utlämna förbrytaren till den stat, inom hvars område brottet begåtts.

Det förbud mot utlämning af svenska medborgare, som förslaget stadgar, afser, i öfverensstämmelse med hvad i allmänhet inom utlämningsrätten gäller, jämväl dem, som vunnit medborgarrätt efter det den ifrågavarande förbrytelsen skett. För dylika fall torde, i allt fall efter förordnande af Konungen, svensk straffrätt kunna komma till tillämpning (1 kap. 1 § strafflagen), så att någon lucka, som skulle medföra att brottet blefve ostraffadt, uppkommer icke.

I likhet med de utländska utlämningslagarna uppställer förslaget icke något hinder för utlämning till en stat af en tredje stats undersåte. Tydligt är emellertid, att af hänsyn till sistnämnda stat man bör vid afgörande af dylika utlämningsfrågor förfara med stor varsamhet liksom att vid afslutandet af traktater ett ovillkorligt åtagande att bevilja utlämning i sådana fall icke bör såsom regel göras. Ett flertal af våra nu gällande traktater uppställa också den regel att, om brottslingen ej är medborgare i den stat, som fordrar hans utlämnande, tillflyktsstaten har rätt att efter att hafva meddelat sig med den stat, där han har medborgarrätt, välja emellan att utlämna honom till den ena eller till den andra.

3 §. Inom utlämningsrätten gäller såsom en allmän regel, att utlämning ej medgifves för brott, som föröfvats å statens eget territorium. Att sörja för rättsordningens uppehållande på sitt eget område och att således bestraffa där begångna förbrytelser är en bland statens förnämsta plikter, hvilken den därför icke bör kunna öfverlåta till annan stat. Svenska strafflagen uttalar också i 1 kap. 1 och 2 §§, att den, som begått brott inom riket eller å svenskt fartyg, skall dömas vid svensk domstol och efter svensk lag. Det torde emellertid för ett speciellt fall vara befogadt att

göra undantag från berörda regel. Därest nämligen fråga är om en delaktighetsförbrytelse, som begåtts i Sverige, under det att hufvudhandlingen föröfvats utomlands, synes under vissa förhållanden det svenska intresset af att få brottslingen straffad här i Sverige vara så ringa att det torde böra få träda tillbaka för den nytta, som en gemensam handläggning af målen rörande de båda brotten gifvetvis innebär genom att möjliggöra ett riktigare bedömande af delaktighetsbrottet. En bestämmelse, som gifver rättighet att i särskilda fall medgifva utlämning för dylika delaktighetsbrott har fördenskull insatts i förslaget.

Enligt äldre uppfattning ansågs utlämning till en stat böra i allmänhet medgifvas endast om brottet begåtts å den stats område, däremot icke för brott, som skett å en tredje stats territorium. I senare traktater, däribland åtskilliga af våra nu gällande, föreskrifves för sistberörda fall, att utlämning må ske om tillflyktslandets lag i motsvarande fall medgifver att åtal å brottet får inom landet anställas. De nyare utlämningslagarna uppställa i likhet med förslaget ingen annan förutsättning i detta afseende än att brottet skall hafva begåtts utom tillflyktslandets eget territorium. Visserligen innebär detta, att utlämning kan komma att medgifvas för brott, som väl enligt tillflyktsstatsens och den utlämningsökande stats rätt är straffbart men som ej kan straffas enligt den stats lag, där gärningen begåtts. Men då utlämning i dessa fall knappast kan tänkas begäras för andra brott än sådana, som begåtts emot den utlämningssökande staten själf eller af en dess undersåte, synes berörda omständighet icke behöfva föranleda ovillkorligt hinder mot utlämning för fall, hvarom nu är fråga.

Förslaget utgår liksom de utländska lagarna från den hufvudprincip, att utlämning ej må beviljas för annan gärning än sådan, som den svenska lagen betraktar som brott. För handlingar, som enligt svensk lag äro straffria, skall alltså utlämning vägras. Riktigheten af denna princip, som emellertid blifvit på många håll bestridd, synes mig uppenbar. Utlämning är för den, som däraf drabbas, af den innebörd i rättsligt hänseende, att staten tydligen icke bör bringa detta institut till användning utan att en sådan gärning föreligger, som staten själf anser förtjäna straff. 4 §

Icke alla brott synas dock böra föranleda utlämning. Då utlämning är förenad med afsevärda obehag och lidanden för den saken galler, bör utlämning ej få ske utan att brottet är af en någorlunda svår karaktär. Förslaget uppställer i detta afseende den regel, att brottet skall vara sådant, att enligt allmänna strafflagen eller sjölagen strängare straff än fängelse kan följa därå. Det torde utan uttryckligt angifvande vara klart, att härunder innefattas äfven försöksbrott och delaktighetsbrott.

Det sätt, som sålunda valts för att afgränsa de utlämningsbara brotten från de icke utlämningsbara, är ej det i allmänhet brukliga. Enligt de flesta utlämningslagar och utlämningstraktater uppräknas de olika slag af brott, för hvilka utlämning kan medgifvas. Man framhåller till stöd för detta system särskildt, att vissa slag af brott icke äro af den allmänt-rättsliga betydelse, att tillflyktsstaten kan anses äga något intresse af att desamma blifva straffade. Tendensen går emellertid allt tydligare i riktning mot ett utvidgande af kretsen utlämningsbara brott, så att t. ex. den schweiziska lagen upptager 37 olika hufvudarter af brott, som kunna medföra utlämning. Skall man alltså ej lägga för starkt band på friheten att afsluta traktater, måste uppräknningen blifva synnerligen vidlyftig och otymplig. Såsom en nackdel af detta system kan ock framhållas, att hvarje ändring af ett brottspecies i den allmänna strafflagen skulle framtvunga antingen en ändring i utlämningslagen eller medföra en ofullkomlighet eller otydlighet i densamma, äfvensom att vid afslutande af traktater ofta måste uppstå svårigheter på grund af de olikheter beträffande brottsbestämningarna, som ju ofta i större eller mindre mån förefinnas mellan de särskilda staternas strafflagstiftningar. Af dessa och andra grunder har funnits lämpligast att, i likhet med norska lagen och den svensk-norska traktaten, basera förslaget på förstnämnda system. Att märka är, att i flertalet af våra utlämningstraktater tillämpats en kombination af de båda systemen, så till vida som det, utom att brottet skall vara af något af de i traktaterna angifna slagen, ytterligare fordras, att straffet för brottet kan nå upp till visst mått, i allmänhet, såsom t. ex. i traktaten med Tyskland, till svårare straff än fängelse.

Med hänsyn till sist berörda omständighet äfvensom att traktaten med Norge uppställer enahanda gräns, har densamma jämväl ansetts lämpligen böra upptagas i lagförslaget. Härigenom skulle alla brott, som nu enligt traktaterna kunna föranleda utlämning, allenast med några få undantag komma att fortfarande blifva utlämningsbara. Att sätta gränsen lägre och sålunda utvidga kretsen af brott, för hvilka utlämning må medgifvas, kan visserligen ifrågasättas men synes mig för närvarande och såsom regel icke tillrådligt. Beträffande förhållandet till de öfriga skandinaviska länderna torde dock, med hänsyn till likheten i språk, lagar och institutioner samt till grannförhållandet, undantag kunna göras, och innehåller förslaget en bestämmelse i detta afseende. Till jämförelse kan nämnas, att norska lagen uppställer den fordran, att brottet skall kunna medföra strängare straff än fängelse i ett år.

Genom den nu nämnda bestämmelsen i lagförslaget skulle kretsen af utlämningsbara brott icke oväsentligt utvidgas utöfver de slag, som i

våra gällande traktater uppräknas. Bland andra skulle sålunda vissa brott efter 10 och 11 kapitlen strafflagen, vissa misshandelsbrott, duellbrott, ärekränkingsbrott m. fl., hvilka ej enligt traktaterna, fränsedt den med Norge, kunna föranleda utlämning, hädanefter göra det. Utom i hvad angår brotten enligt 10 kapitlet strafflagen torde några betänkligheter mot detta resultat ej möta. Nu berörda brott åter synas stå de s. k. politiska brotten så nära, att enahanda synpunkter, som föranleda dessas undantagande från utlämning, ansetts böra tilläggas sådan verkan att, om gärningen är straffbar allenast i sin egenskap af brott mot offentlig myndighet eller gärningen, bortsedt från denna dess egenskap, och sålunda bedömd t. ex. endast såsom misshandelsbrott, icke förskyller så högt straff att brottet enligt hufvudregeln är utlämningsbart, utlämning skäligen icke bör i dessa fall ifrågakomma. En undantagsbestämmelse af denna innebörd har förden skull insatts i förslaget.

I allmänhet äger enligt utlämningslagar och traktater ej utlämning rum för militära förbrytelser. Man anser upprätthållande af ordning och disciplin inom den ena statens krigsmakt icke för den andra vara af tillräcklig betydelse att motivera utlämning i sådana fall. Är emellertid gärningen i allmänt straffrättsligt hänseende af sådan art, att utlämning därför medgifves, synes, i öfverensstämmelse med hvad nyss nämnts i fråga om brott efter 10 kap. strafflagen, utlämning böra jämväl i nu förevarande fall kunna få ske. Bestämmelse i sådan riktning återfinnes i den schweiziska och den norska lagen samt i den svensk-norska traktaten. Då den, som under nu nämnda förhållanden utlämnas, ju kommer att blifva ställd inför krigsrätt, torde, innan man genom traktat ålägger Sverige förpliktelse till utlämning i dessa fall, böra tagas i noga betraktande, huruvida den främmande statens militära rättsvård är tillräckligt betryggande.

5 §.

Såsom i det föregående antydts gäller inom alla länders utlämningsrätt, att utlämning ej medgifves för s. k. politiska brott. Men om innebörden af detta begrepp och hvad därunder rätteligen bör innefattas råda mycket divergerande meningar. Klart är, att därunder ingå de brott, som enbart på den grund att de rikta sig direkt mot staten, vare sig dess integritet, dess författning eller statsmaktens representanter, äro underkastade straff (absolut-politiska brott). Det är, när man kommer till de gärningar, som fränsedt det politiska momentet däri, äro straffbara äfven såsom vanliga brott, mord, stöld etc. (relativt-politiska brott), som åsikterna skilja sig. Härvidlag göres å ena sidan gällande, att hvarje brott, som begåtts i politiskt syfte, bör föras in under begreppet politiskt brott och sålunda undantagas från de utlämningsbara. Å andra sidan framhålles såsom det riktigaste att fatta detta begrepp objektivt, att alltså föra därunder utom

6 §.

de brott, som utgöra direkta angrepp mot staten (d. v. s. ungefärligen de brott, som i vår strafflag upptagas i 8 och 9 kapitlen) vare sig gärningen tillika konstituerar ett vanligt brott eller icke, dessutom endast sådana brott, som föröfvas i samband med en dylik statsförbrytelse och i afsikt att främja densamma. Ett brott, som begåtts utan dylikt faktiskt samband med en statsförbrytelse, är alltså enligt sistnämnda åsikt, oafsedt att gärningsmannen velat främja ett politiskt mål, af beskaffenhet att föranleda utlämning. Under de senare årtiondena hafva, särskildt i anledning af de allt talrikare anarkistattentaten, röster höjts för att inskränka regeln om icke-utlämning för politiskt brott att gälla endast de absolut-politiska. I praktiken hafva dock dessa röster icke vunnit framgång. Endast i ett par af Rysslands traktater stå bestämmelserna i öfverensstämmelse med sistnämnda åsikt. Men otvifvelaktigt är, att allmänna meningen bland dem, som sysslat med hithörande frågor, sådan denna mening framträdtt inom lagstiftningen, vetenskapen eller eljest, dock går i riktning mot en inskränkning i begreppet politiska brott, åtminstone såtillvida att icke i hvarje fall brott, endast därför att det skett i politiskt syfte, skall anses vara af beskaffenhet att utlämning därför förbjudes. Sålunda har t. ex. Institut de droit international uttalat sig för att utlämning skall äga rum för sådana relativt-politiska brott, som ur moralisk och allmänt-rättslig synpunkt äro att betrakta som de svåraste, såsom mord, dråp, förgiftning, svår misshandel, mordbrand, rån etc. De senaste lagstiftningarna, den schweiziska och den norska, hafva äfven i viss mån rönt inverkan af berörda meningsriktning.

Inom lagstiftningen upptogs regel rörande undantag för politiskt brott först af Belgien. Enligt dess utlämningslag af år 1833 förbjudes att utlämna någon för politiskt brott eller för någon handling, som begåtts i samband med ett dylikt brott (*connexe à un tel délit*). År 1856 gjordes härtill ett tillägg, i allmänhet betecknad såsom den belgiska attentatsklausulen, som i öfversättning lyder: »Såsom politiskt brott eller därmed sammanhängande (*connexe*) handling skall icke anses förgripelse mot en främmande statschefs person eller mot medlemmar af hans familj, då sådan förgripelse innefattar dråp, mord eller förgiftning.»

De belgiska bestämmelserna hafva sedermera, understundom med vissa modifikation, upptagits af de flesta länder på kontinenten och återfinnas således i allmänhet i utlämningstraktaterna. Äfven flertalet af våra traktater innehålla den belgiska regeln, några dock utan attentatsklausulen.

Den norska lagen återgifver den belgiska regeln med attentatsklausulen, den sistnämnda dock modifierad i ett par afseenden. I motiven framhålles såsom det riktiga, att begreppet politiskt brott bestämmes rent

objektivt, och att alltså undantaget icke bör gälla till fördel för hvarje förbrytelse med ett politiskt syfte. Man har också sökt återgifva den belgiska regeln i sådan form att däraf skulle framgå, att det allmänna (icke-politiska) brottet skall stå i förbindelse med ett verkligen begånget politiskt brott eller försök därtill. Samma form har regeln erhållit i den svensk-norska traktaten.

Nederländska lagen upptager den belgiska hufvudregeln men ej attentatsklausulen. Lagen inrymmer däremot bland brott, för hvilka utlämning kan medgifvas, äfven vissa brott mot statschefer och medlemmar af deras familjer. Dessa brott betraktas alltså icke i och för sig såsom politiska. Kan ett sådant i visst fall anses vara politiskt, vägras utlämning, eljest medgifves den. Traktaten mellan Sverige och Nederländerna är affattad i öfverensstämmelse härmed.

De engelska och nordamerikanska lagarna förklara utlämning icke skola ske för brott af politisk beskaffenhet (political character) eller om den reklamerade personen kan visa att hans utlämnande i själfva verket begäres i afsikt att tilltala eller straffa honom för en förbrytelse af politisk beskaffenhet. Det använda uttrycket är ju synnerligen obestämdt, och delade meningar råda om hvad därunder skall innefattas. I alla händelser synes den engelska regeln mera än den belgiska gifva rum för en tolkning i öfverensstämmelse med den subjektiva teorien. I våra traktater med England och Nordamerikas förenta stater är regeln om politiska brotts undantagande affattad i enlighet med nyssnämnda bestämmelse.

I schweiziska lagen lyder regeln rörande de politiska brotten: »Utlämning beviljas icke för politiskt brott. Utlämning skall dock medgifvas, äfven om gärningsmannen åberopar ett politiskt motiv eller syfte, när den handling, för hvilken utlämningen begäres, i öfvervägande mån har karaktären af en allmän förbrytelse. Förbundsdomstolen skall i det särskilda fallet efter sitt fria bedömande bestämma brottets karaktär på grundval af de föreliggande omständigheterna.» I motiven till lagen framhölls å ena sidan, att det ej gärna kunde vara tal om att inskränka grundsatsen om förbud mot utlämning för politiska brott att gälla endast de rent politiska brotten, således med uteslutande af de relativt-politiska, och å andra sidan att dock icke hvarje vanligt brott med politisk färg borde skyddas såsom politiskt brott. Det hade under förarbetena till lagen ifrågasatts, huruvida icke hvarje fall af politiskt mord, således icke blott, såsom den belgiska attentatsklausulen upptager, mord å suveräner och deras anhöriga, äfvensom vissa andra svårare brott borde undantagas från de från utlämning fritagna brotten. Att vissa brottsarter sålunda, enbart på grund af sin objektiva beskaffenhet, skulle vara uteslutna från att under några

förhållanden kunna hänföras till dem, för hvilka utlämning borde vägras, kunde man emellertid ej anse rättfärdigadt. Öfver hufvud ansåg man sig icke kunna genom beskrifning i lagen utmärka hvilka gärningar, som borde oaktadt sin politiska färg föranleda utlämning. Bedömandet kunde icke ske efter gärningens art utan borde ske genom ett afvägande af de omständigheter, under hvilka gärningen föröfvats. Beträffande hvarje särskild handling måste sålunda efter omständigheterna i det särskilda fallet prövas, hvilken karaktär den kunde anses hufvudsakligen äga. Häremot vore väl att invända, att frågan icke i lagen erhöles någon lösning utan att uppgiften skötes öfver från lagstiftarens till domarens skuldror, men detta vore i nu ifrågavarande fall det riktiga; lagstiftaren måste här lämna domstolen fritt spelrum, en viss formel kunde omöjligen gripa om alla de olika fall, i hvilka verkligheten uppenbarade sig. I fråga om den belgiska attentatsklausulen anfördes särskildt, att den skulle för Schweiz i följd af dess statsrättsliga organisation medföra en ensidig förpliktelse till medkontrahentens fördel, då möjlighet till reciprocitet på grund af förhållandena ju vore utesluten.

Af den nu gifna redogörelsen torde framgå, hvilka svårigheter möta att på ett tillfredsställande sätt genom bestämmelser i lagen lösa frågan om behandlingen af de relativt-politiska brotten. Det synes mig därför som det vore lämpligast att stanna på den schweiziska lagens ståndpunkt och att alltså öfverlåta åt domstolen att med ledning af doktrin och praxis i det särskilda fallet afgöra, huruvida handlingen skall anses vara af öfvervägande politisk beskaffenhet eller icke, med påföljd att utlämning i förra fallet vägras och i senare fallet medgifves. Att märka är, att den praxis, som den schweiziska förbundsdomstolen följt, synes gå i riktning mot att tillerkänna de objektiva omständigheterna vid brottets föröfvande en afgörande betydelse, så att t. ex. mord af politisk hämnd eller brott (mord eller stöld), som eljest begåtts utan samband med något verkligt försök att omstörta den bestående politiska ordningen, icke ansetts böra medföra frihet från utlämning.

Huruvida den belgiska attentatsklausulen bör hos oss upptagas, kan synas tveksamt. Om man omfattar den objektiva teorien, är detta nödvändigt, ty då enligt denna teori hvarje attentat mot en suverän eller statschef måste hänföras till politiskt brott, skulle eljest följden blifva den, att föröfvare af dylika brott komme att åtnjuta oinskränkt asylrätt och att alltså suveränens och statschefers lif till och med blefve mindre skyddade än enskilda personers. Men den schweiziska regeln nödgar icke att alltid uppfatta sådana brott som politiska, och Schweiz har också på gjord framställning medgifvit utlämnande af en konungamördare. Då emellertid den

ifrågavarande klausulen har häfd inom icke blott vår utan äfven de flesta europeiska staters utlämningsrätt och man mot syftet med klausulen näppligen kan anföra någon berättigad invändning, synes det mig mindre lämpligt att frångå denna regel. Det särskilda skäl, som enligt hvad nyss nämnts i de schweiziska motiverna anförts mot klausulens upptagande speciellt i Schweiz, föreligger ju icke här.

På grund af den affattning, som sålunda ansetts böra i förslaget gifvas åt regeln om de politiska brotten, har domstolen i fråga om bedömandet i denna del tilldelats en uppgift af synnerligen svår och grannliga beskaffenhet. I Schweiz tillkommer pröfningen af utlämningsfrågor förbundsdomstolen (Schweiz' högsta domstol), och har det framhållits, att denna omständighet kunde göra det möjligt att upptaga en så obestämd regel beträffande de politiska brotten som den, hvilken den schweiziska lagen innehåller. Att hos oss anförtro afgörandet af frågan om politiskt brott föreligger eller ej åt en underrätt synes med hänsyn härtill knappast vara tillrådligt. Det har följaktligen ansetts nödigt att beträffande sådana frågor göra den afvikelse från de eljest uppställda reglerna om förfarandet i utlämningsärenden, att, då dylik fråga uppkommit, rådstufvurätten endast skall rannsaka i ärendet men pröfningen tillkomma högsta domstolen.

Beträffande grunderna för den ståndpunkt förslaget intager till frågan om och i hvilken mån bevisning om den reklamerade personens brottslighet bör fordras, hänvisas till hvad jag härutinnan anført i samband med redogörelsen för det föreslagna förfarandet. I 7 § upptagas i enlighet härmed stadgandena om hvilka handlingar från den främmande maktens sida skola i detta hänseende företes. Traktaterna begagna sig för att beteckna de handlingar, som erfordras för vinnande af utlämning, af olika uttryckssätt, men torde man kunna sammanfatta de särskilda lagen af där nämnda handlingar, på sätt förslaget innehåller, under uttrycken föllande utslag och förordnande om häktning eller annat beslut, som enligt den främmande statens lag medför samma verkan som dylikt förordnande.

Enligt svensk straffrätt kunna vissa brott icke åtalas af annan än målsäganden eller annorlunda än efter angifvelse af denne och kunna sålunda icke straffas utan hans begifvande. Såsom en konsekvens af hufvudprincipen att utlämning ej må ske för brott, som enligt svensk rätt icke äro straffbara, har ansetts böra såsom villkor för utlämning för brott, hvarom nu sagts, uppställas fordran på företeende af bevis om skedd angifvelse eller åtminstone förklaring af målsäganden att han önskar brottets beifrande. Erinras må, att endast ett fåtal brottsarter af nu angifven beskaffenhet förskylla sådant straff, att enligt 4 § utlämning för dem kan ifrågakomma.

9 §. Den omständighet att med afseende å visst brott straffanspråk kan göras gällande vid svensk domstol, lägger enligt förslaget icke hinder i vägen för utlämning för samma brott. Men har, redan innan utlämningsansökningen inkommit, för straffanspråkets realiserande åtal blifvit här i Sverige anställdt eller har till och med dom beträffande brottet fallit, bör uppenbarligen utlämning ej kunna ifrågakomma.

Skulle, om brottet, för hvilket utlämning begäres, bedömdes enligt svensk lag, straffet för detsamma på grund af våra preskriptionsregler ej kunna utkrävas, bör enligt hufvudprincipen om förbud mot utlämning för brott, som icke enligt svensk lag skulle kunna straffas, utlämning icke kunna beviljas. I regel upptages också i våra traktater ett stadgande i denna riktning.

10 §. Har från svensk sida straffanspråk mot den reklamerade personen gjorts gällande för annat brott än det, för hvilket utlämning begäres, torde utlämning ej böra i regel äga rum, innan berörda straffanspråk blifvit föremål för domstols pröfning och, om denna ledt till fällande dom, blifvit till fullo realiseradt. Ovillkorligt förbud mot utlämnande under det åtal är anställdt i Sverige synes dock ej böra stadgas annat än för det fall att den reklamerade hålles häktad för det målet.

Emellertid kan det understundom för den främmande staten vara till stor olägenhet, om rannsaking med den ifrågavarande personen rörande det utomlands begångna brottet ej kunde hållas förrän straffet för den andra förbrytelsen aftjänats, sålunda måhända först efter flera år. I traktaterna plägar därför medgifvas för dylikt fall, att den främmande staten må kunna utbekomma brottslingen för så lång tid, som erfordras för rannsakingns hållande, under villkor att han omedelbart efter dess slut återföres till den andra staten för att undergå straff för det där bedömda brottet. Bestämmelse i detta hänseende har fördenskull upptagits i 10 § af förslaget.

11 §. Genom utlämning af en person afser den utlämnande staten att medhjälpa till dennes bestraffande för visst eller vissa brott, som staten anser straffvärda, men ej att öfverlämna honom till den andra staten för att behandlas efter dennas godtfinnande. Häraf torde då först och främst följä, att den stat, till hvilken utlämning skett, icke äger bestraffa den utlämnade för andra före utlämnandet begångna brott än det eller de som föranledt utlämnandet. Denna sats har också uppställts af Institut de droit international samt ingår i de schweiziska och norska lagarna äfvensom flera af våra senaste traktater. Man har visserligen mot satsen anmärkt, att den onödigt mycket inskränker hemstatens rätt att straffa sina egna undersåtar och sålunda innebär ett onödigt intrång i dess själfbestämmelserätt, men då regeln innebär en viss garanti mot illojalt till-

vägagående i utlämningsärenden, har den ansetts böra i lagen upptagas såsom ett villkor, som vid utlämnings beviljande uppställas. Skulle det efter utlämnandet upptäckas, att den utlämnade före utlämnandet begått annat brott, står det ju hemstaten öppet att hos den andra staten begära att rätten att straffa den utlämnade utsträcker att gälla äfven det nyupptäckta brottet. Om behandlingen af dylika framställningar upptager förslaget i 32 § särskilda regler. Hvad här sagts om rätten att straffa den utlämnade personen bör tydligen äga motsvarande tillämpning beträffande rätten att utlämna honom till en tredje stat att straffas för äldre brott.

Då, såsom oftast är fallet, den utlämnade är undersåte af den stat, till hvilken han utlämnats, kan på grund af numera allmänt gällande statsrättsliga principer denne icke efter aftjänandet af straffet utvisas ur landet. Har han alltså före utlämnandet begått brott, som ej enligt tillflyktsstatens lag är straffbart, skulle alltså hemstaten vara nödgad att låta honom ostraffad uppehålla sig i landet. Med hänsyn härtill göres i allmänhet i hufvudregeln den inskränkning, att hemstaten äger straffa för brott, hvarom nu sagts, i det fall att den utlämnade antingen själf i en form, som kan anses betryggande, medger det eller ock, sedan han försatts på fri fot, underlåter att inom viss tid lämna landet. I förslaget har bestämmelsen härutinnan upptagits i en affattning, som i det väsentliga öfverensstämmer med hvad i nyare lagar och traktater stadgats.

Lika litet som den stat, till hvilken utlämningen skett, äger bestraffa den utlämnade för andra än de särskildt afsedda brotten, bör den staten äga begagna sig af den makt, som den genom utlämningen fått öfver ifrågavarande person, till att mot honom företaga andra åtgärder, som inskränka hans frihet, såsom genom förfoganden af administrativ art. Den utlämnade bör alltså äga anspråk på att fritt få aflägsna sig ur landet, sedan ändamålet med hans utlämnande är uppfyllt. Men denna hans frihet från att kunna underkastas åtgärder från hemstatens sida bör uppenbarligen liksom i nyssberörda afseende endast gälla för viss rimlig tidrymd.

Det i § 11 under 3 upptagna villkoret afser att förhindra att den utlämnade ställes inför en särskild för ändamålet tillsatt domstol eller annan domstol, som enligt vanliga regler icke skulle vara behörig i fråga om åtal mot honom (tribunal d'exception). Bestämmelsen utgör sålunda intet hinder för att t. ex. en militär ställes inför militär domstol eller en ämbetsman, som begått brott i ämbetet, inför sådan särskild domstol, som har att döma öfver dylika brott. Ifrågavarande sats är uppställd af Institut de droit international och finnes återgifven i den schweiziska lagen. Däremot är den icke upptagen i någon af våra traktater. I de schweiziska motiverna framhålles till stöd för denna regel, att utlämning hvilar på

förtroendet till de dömande myndigheternas i den främmande staten opartiskhet, men att detta förtroende endast gäller de ordinarie domstolarna, under det att tillsättandet af en undantagsdomstol för ett särskildt fall nödvändigtvis uppväcker misstanke om partiskhet.

12 och 13 §§.

Stadgandet i sista stycket af 11 § torde utgöra ett nödvändigt tillägg till reglerna i där omnämnda lagrum.

För de fall att samma persons utlämnande begäres af två eller flera stater gifvas regler i 12 och 13 §§. Dessa regler hafva affattats sålunda att, jämte det de principer, som ansetts böra vara de ledande, angifvits, det lämnats fritt för Konungen att med hänsyn till särskilda omständigheter göra afvikelser från samma principer. Att reglerna i detta ämne hållas så obestämda, torde vara så mycket mera påkalladt, som inom de särskilda staternas utlämningsrätt råda olika principer i förevarande hänseende, och alltså, för att icke afslutandet af traktater skall försvåras, Konungen icke bör vara i detta hänseende för strängt bunden.

Beträffande särskildt den i 12 § uppställda grundsatsen är att märka, såsom redan i det föregående antydts, att i åtskilliga af våra traktater det stadgande gifves att, om den reklamerade personen är en tredje stats undersåte. så äger den stat, där framställningen gjorts, om densamma underrätta regeringen i den stat, hvars undersåte han är, och är jämväl berättigad, därest denna regering begär den ifrågavarande personens utlämnande till sig, att efter sitt fria skön afgöra, till hvilkendera staten han skall utlämnas. Förslaget innehåller visserligen icke någon föreskrift att för nu angifna fall underrättelse om en gjord framställning skall lämnas den stat, hvars undersåte den reklamerade personen är, men tydligen lägger å andra sidan förslaget icke något hinder för att, såsom understundom af internationella hänsyn måste anses påkalladt, i det särskilda fallet dylik underrättelse lämnas den reklamerade personens hemstat och att ärendet uppskjutes i afvaktan på inkommandet af en framställning från dess sida.

14 §.

Att framställning om utlämning skall göras på diplomatisk väg är den allmänna regeln inom utlämningsrätten och följer för öfrigt redan af bestämmelsen i 1 § att utlämning må beviljas endast på begäran af främmande stats regering. Att för den händelse den främmande staten ej skulle hafva diplomatiskt sändebud anställt här i Sverige utan dess diplomatiska angelägenheter här skötas af konsul, en af denne till svenska utrikesdepartementet ingifven framställning skall anses hafva skett på diplomatisk väg och sålunda uppfyller den i 14 § ställda fordran, är i öfverensstämmelse med internationell sedvänja.

15 §.

Sedan utlämningsansökan inkommit till utrikesdepartementet och, om så funnits nödigt, handlingarna genom dess försorg kompletterats,

torde liksom hittills ärendet böra öfverlämnas till justitiedepartementet att därinom behandlas.

Liksom för närvarande är fallet synes därefter en förberedande pröfning af ärendet böra företagas. Därest nämligen af handlingarna direkt skulle framgå, att på grund af stadgande i lagen hinder mot utlämningen mötte, vore tydligen icke befogadt att vidtaga åtgärder för den reklamerade personens häktande m. m., efter som i allt fall ansökningen komme att resultera i ett afslag. Ehuru, när intet sådant hinder synes möta, i allmänhet den reklamerade personens yttrande bör inhämtas innan ärendet företages till afgörande, torde dock i vissa fall böra genast tagas under öfvervägande, om icke anledning föreligger att omedelbart afslå ansökningen, såsom då den inkommit från stat, som i analoga fall vägrat utlämning till Sverige, då ansökning om samma persons utlämnande redan inkommit från annan stat etc.

Vid det förhör, som med den häktade skall hållas inför Konungens befallningshafvande, åligger det befallningshafvande att i första rummet undersöka och, i fall af bestridande, pröfva om den häktade är samma person, som med den främmande statens framställning afses. Befinnes det att orätt person häktats, bör Konungens befallningshafvande naturligtvis förordna om hans försättning på fri fot. Anser Konungens befallningshafvande däremot, oaktadt den häktade på nämnda grund bestridt utlämningen, att han är den afsedda personen, skall enligt förslaget ärendet hänskjutas till domstolen. 17 §.

I öfrigt är att märka, att ett bestridande af utlämningen icke i hvarje fall ansetts böra föranleda ärendets hänskjutande till domstol. Åberopar nämligen den häktade till stöd för bestridandet ett förhållande, som icke enligt lagen utgör hinder mot utlämningen, exempelvis att mellan den främmande staten och Sverige icke finnes utlämningstraktat ingången eller att den häktade, oaktadt fällande dom företetts, icke gjort sig skyldig till det brott, för hvilket utlämning sökes, synes det icke vara påkalladt att låta domstol uttala sig i frågan. Då ej heller de i 12 och 13 §§ omhandlade frågor torde lämpligen böra öfverlämnas till domstolens afgörande och dess ingripande väl ej synes nödigt för att konstatera tillvaron af det faktiska hinder, som nämnes i 10 §, blir det endast afgörandet af frågan om huruvida hinder enligt 2—9 §§ möter, som tillkommer domstol, och blir således endast i det fall att invändning stödd på någon af dessa §§ göres ärendet öfverlämnadt till domstol.

Med hänsyn till att alltså grunden för bestridandet blir afgörande för ärendets vidare behandling (en ståndpunkt, som öfverensstämmer med den schweiziska lagens) har den häktade ansetts böra äga rätt att redan

vid förhöret inför Konungens befallningshafvande begagna biträde. Har den häktade ej själf kunnat förskaffa sig biträde, skall Konungens befallningshafvande på begäran förordna en därtill lämplig person. Denne skall för sitt biträde äga rätt till ersättning af allmänna medel. Beträffande sättet för ersättningens bestämmande synes intet behöfva stadgas i lagen, utan torde frågan härom kunna ordnas å administrativ väg.

18 §. I fråga om grunden till den i första stycket af 18 § upptagna regeln hänvisas till hvad ofvan under 6 § i detta hänseende anförts.

19 §. Beträffande behandlingen vid rådstufvurätten af utlämningsärende utgår förslaget från att därvid bör i hufvudsak förfaras såsom vid rannsakning med häktad, att således förhandlingen bör vara muntlig och i regel offentlig, att den häktade äger begagna biträde etc.

Att den främmande statens intressen böra vid ärendets handläggning vara af någon person bevakade, synes tydligt. Det har dock ej ansetts lämpligt eller nödigt att låta den främmande staten företrädas af ombud, som den själf utser, utan skall enligt förslaget, i öfverensstämmelse med den norska lagen, den främmande statens talan föras af svensk åklagare, hvilken utses af Konungens befallningshafvande. Något hinder för åklagaren att beträffande ärendets behandling kommunicera direkt med vederbörande i den främmande staten torde ej böra uppställas.

21 §. Har rådstufvurätten funnit hinder möta mot utlämningen, skall dock enligt 21 § den häktade förblifva i häktet till dess utslaget vinner laga kraft. Skulle den häktade i så fall kunna lösgifvas, blefve nämligen rätten att öfverklaga utslaget praktiskt sedt af föga värde. Då besvärstiden satts synnerligen kort och, för det fall att ingen anledning finnes föreligga att öfverklaga utslaget, åklagaren kan genom att afgifva förklaring jämlikt 24 § att han åtnöjes med utslaget bereda laga kraft åt detsamma, synes någon större betänklighet mot nu omhandlade bestämmelse icke kunna göras gällande.

22 §. Med hänsyn till önskvärdheten af ett snabbt förfarande i utlämningsärenden bör gifvetvis som regel särskild klagan ej få föras öfver beslut, som under ärendets handläggning af rådstufvurätten meddelats. Men angår beslutet frågor om ersättning åt vittne, åklagare, biträde eller annan, alltså frågor som ej hafva betydelse för ärendets fortgång, föreligger ingen sådan anledning att frångå eljest gällande regler. Besvär öfver beslut af nu nämnda slag torde liksom besvär i hufvudsaken böra föras direkt hos Konungen, men synes i öfrigt de vanliga reglerna om besvär öfver underretts beslut böra i tillämpliga delar komma till användning.

23—25 §§. För att vinna en snabb behandling af utlämningsärendena har proceduren med besvär och förklarings afgifvande ansetts lämpligen kunna

förläggas helt och hållet till Konungens befallningshafvande och hafva besvärs- och förklaringstiderna satts synnerligen korta.

Har domstol i slutligt beslut förklarat hinder möta mot den begärda utlämningen, är därmed afgjort, att framställningen icke kan villfaras, och har Konungen i statsrådet att inmedla beslut i öfverensstämmelse därmed. 28 §.

Har däremot ärendet icke varit hänskjutet till domstol eller har domstolen, om ärendet där förevarit, funnit hinder i de afseenden 18 § omnämner icke möta, har Konungen att verkställa pröfning i ärendet. I förra fallet torde denna pröfning i första rummet böra omfatta frågan om hinder enligt lagen möter mot utlämningen, således hufvudsakligen samma pröfning, som, i fall invändning gjorts, skulle tillhöra domstol. Det bör nämligen åligga Konungen att ex officio iakttaga de bestämmelser, som stadga hinder mot utlämning, och bör sålunda, om det är uppenbart att visst hinder föreligger (det är t. ex. upplyst att den häktade är svensk medborgare) utlämningsansökningen afslås, äfven om ej invändning mot utlämningen blifvit gjord. Har åter ärendet varit hänskjutet till domstol, torde anledning endast föreligga för Konungen att pröfva förefintligheten af hinder i andra afseenden än de i §§ 2—9 upptagna. I båda de nu angifna fallen har dessutom Konungen, såvidt icke på grund af traktat skyldighet till utlämning föreligger, att verkställa pröfning, huruvida icke, trots det hinder af lagens bestämmelser ej möter, utlämning likväl bör af särskilda skäl, speciellt billighetshänsyn gent emot den häktade, vägras (jäm-för ofvan sid. 7). Denna pröfning omfattar samma frågor, som jämlikt 15 § redan på där afsedda stadium böra upptagas till en förberedande pröfning, och kan naturligtvis på grund af det rikhaltigare material, som efter förhöret står till buds, utfalla annorlunda än den nyssnämnda.

Att den främmande staten icke äger dröja hur länge som helst med att afhämta den, hvilkens utlämnande medgifvits, utan att afhämtandet måste ske inom viss tid vid äfventyr att den häktade försättes på fri fot, är en regel, som inom utlämningsrätten allmänt gäller. Denna tid synes i allmänhet ej böra få öfverstiga en månad, men då ju framställningar om utlämning kunna komma att göras från aflägsna transoceanska länder, bör möjlighet finnas att sätta tiden åtskilligt längre.

För att icke rätten att få flyktade förbrytare utlämnade skall på grund af nutidens utvecklade kommunikationsmöjligheter kunna göras illusorisk, måste tydligen utväg finnas att få en flyktad person häktad redan innan formlig utlämningsansökan hunnit att ställas och pröfvas. Enligt alla nyare utlämningslagar och traktater medgifves också, att på särskild begäran personer må kunna provisoriskt häktas innan ännu de eljest stad- 29 §.

gade formaliteterna fullgjorts, och i många traktater är öfverenskommet, att sådana framställningar skola kunna göras af polismyndighet i ena staten hos polismyndighet i den andra. Dylika regler om provisorisk häktning hafva fördenskull upptagits i 29 §.

Har en begäran om provisorisk häktning inkommit på diplomatisk väg, torde med hänsyn till den summariska karaktären af den pröfning, som skall äga rum, samt nödvändigheten af skyndsamhet pröfningen lämpligen böra anförtros åt ministern för utrikes ärendena.

Därest på grund af särskild begäran i visst fall häktning skett, bör gifvetvis den främmande staten vara skyldig att inom en icke allt för lång tid sätta själfva utlämningsärendet i gång. Då denna tid icke lämpligen kan sättas för alla fall lika lång och sålunda ej kan i lagen fixeras, måste, om ej viss tid är i traktat med den främmande staten angifven, tiden för hvarje särskildt fall bestämmas. Med hänsyn till att bestämmandet af sådan tid ju endast innebär en förberedande åtgärd i utlämningsärendet, synes det böra ankomma på ministern för utrikes ärendena att fastställa tiden.

30 §.

I vissa fall, särskildt då fråga är om brottslingar, tillhörande internationella förbrytarligor, bruka polismyndigheterna i den stat, där brott begåtts, att om skedd efterlysning underrätta polismyndigheterna i andra länder. För sådant fall har, i likhet med hvad som gäller enligt vissa utlämningslagar, det ansetts böra stadgas, att, om den efterlyste brottslingen anträffas här i riket, polismyndigheten äger häkta honom äfven utan att ens direkt begäran härom framställts. I öfverensstämmelse med reglerna i 29 § bör gifvetvis gälla, att den främmande staten, som genom utrikesdepartementets försorg skall erhålla underrättelse om häktningen, är skyldig att inom viss tid göra vederbörlig framställning om den häktades utlämning.

31 §.

Inom utlämningsrätten gäller såsom en allmän regel att, om någon utlämnas, jämte honom öfverlämnas äfven de föremål, som han vid häktandet hade i sin besittning och som åtkommits genom brottet eller eljest utgöra bevismedel mot honom. Då emellertid kan tänkas, att under hans vistelse här i riket annan person förvärfvat rätt till dessa föremål, och denne tydligen genom deras öfverlämnande till den främmande staten skulle få svårare att göra sin rätt till dem gällande, synes Konungen böra, om anledning därtill föreligger, vid beslutet om föremålen öfverlämnande göra sådant förbehåll, t. ex. om dessas återlämnande efter slutad rannsaking till myndighet i Sverige, att den nämnde personen icke genom berörda beslut försattes i sämre ställning än om föremålen förblifvit här.

Enligt 11 § kan, om utlämning beviljats för visst eller vissa brott och därefter befinnes att den utlämnade begått annat brott, den främmande staten framställa särskild begäran att få för detta brott tilltala och bestraffa honom eller utlämna honom till en tredje stat. Om sådan framställning stadgas i 32 §. Såsom en konsekvens af reglerna om utlämning torde följa, att medgifvande i nu ifrågavarande hänseende bör lämnas endast om brottet är af beskaffenhet, att hinder mot utlämning för detsamma icke skulle mött; dock har härvid ansetts böra göras det undantag, att bevisning om den utlämnades brottslighet i intet fall skall utgöra villkor för bifall till framställningen. 32 §.

Då dylikt medgifvande icke är behöfligt, därest den utlämnade själf samtyckt till att åtal för det nya brottet anställes eller till sitt utlämnande till annan stat (se 11 §), och alltså, när framställning sker, den utlämnade får anses hafva bestridit att den villfares, torde densamma icke böra få beviljas utan att domstol pröfvat om hinder mot bifall lagligen möter eller ej; och synes, med hänsyn särskildt därtill att muntlig förhandling ju icke kan komma i fråga, lämpligast att denna pröfning förläggas till högsta domstolen.

Äfven den hjälp till en flyktad förbrytares bestraffande, som består i medgifvande från en stats sida till hans förande öfver dess territorium, är ofta föremål för reglering i samband med utlämningsrätten. Bestämmelserna härom torde dock icke behöfva utformas vidare än som skett i 33 §. 33 §.

Beträffande den i 34 § under 1 upptagna bestämmelsen kan jag hänvisa till hvad under 4 § här ofvan anförts. 34 §.

Samma grunder, som tala för nu berörda undantagsbestämmelse, synas äfven böra föranleda undantag från den i 32 § upptagna regeln, sålunda att, om utlämning beviljats, den stat, till hvilken utlämningen skett, må kunna få tillstånd att bestraffa den utlämnade äfven för sådana mindre brott, som enligt 4 § icke äro utlämningsbrott.

Den i 35 § upptagna bestämmelsen rörande kostnaderna i utlämningsärenden står i öfverensstämmelse med vanliga internationella regler och hvad sakens natur fordrar. Tilläggas må, att i allmänhet enligt utlämningstraktaterna och äfven i förhållande till de stater, med hvilka sådana ej finnas slutna, på grund af uttrycklig eller tyst öfverenskommelse staterna ej af hvarandra utkräfvat dylika kostnader. Undantag utgöra våra traktater med England och Amerikas förenta stater, enligt hvilka de kostnader, som i utlämningsärenden uppstå, skola i det väsentliga bestridas af den stat, som begärt utlämningen. 35 §.

Enligt 36 § skall hvad i förslaget är stadgad icke afse framställningar om återförande af sjömän, som rymt ur tjänsten. Dessa åtgärder, 36 §.

rörande hvilka öfverenskommelser pläga ingå i handels- och sjöfartstraktater eller andra konventioner, tjäna väsentligen att framtvunga uppfyllelse af en civil förpliktelse, således ett annat ändamål än sådan utlämning, som med den föreslagna lagen afses. I flera utlämningslagar är också uttryckligt undantag gjort för dylika framställningar.

Bestämmelsen om ikraftträdandet.

Såsom redan i det föregående antydts stå i åtskilliga hänseenden förslagets bestämmelser i strid med nu bestående traktater. Sålunda är att märka bland annat, att i vissa traktater utlämning medgifves för brott, dock ytterst få, som enligt 4 § icke skulle kunna föranleda utlämning, att ingen traktat såsom villkor för utlämning i fall, som i 8 § afses, upptager fordran på företeende af där omnämnd handling, samt att i allmänhet enligt traktaterna ej kunna vid utlämnings beviljande uppställas så stränga betingelser som de i 11 § upptagna. Hvad särskildt angår reglerna rörande förbud mot utlämning för politiskt brott, så torde af det föregående framgå, att ett bedömande af huruvida affattningen af förslagets bestämmelser i detta afseende gifver förbudet mot utlämning en större omfattning än det har enligt de bestämmelser, som härom upptagits i traktaterna, eller tvärtom, näppeligen låter sig verkställas. Med hänsyn härtill förefaller närmast som borde lagens antagande föranleda uppsägning af våra samtliga traktater. Det är emellertid att märka att, om än principiellt sedt bestämmelserna rörande behandlingen af politiska brott äga viss vikt, dessa bestämmelser i praxis ytterst sällan komma till användning och att sålunda icke i något fall torde hafva förekommit, att vid utlämning till stat, med hvilken traktat är af Sverige ingången, invändning gjorts att politiskt brott förelegat. Vid sådant förhållande synes den omständighet, att skiljaktighet i nu berörda afseende komme att råda mellan traktaterna och lagen, icke kunna tillräckligt motivera en så våldsam åtgärd som annullerandet af våra samtliga utlämningstraktater. Ej heller öfriga nämnda skiljaktigheter äro af den betydelse, att de torde böra föranleda omedelbar uppsägning af någon traktat.

I enlighet med det nu anförda föreslås därför den inskränkning i lagens giltighet, att om enligt bestämmelse i traktat, som vid tiden för lagens ikraftträdande är i kraft, skyldighet till utlämning är stadgad i fall då hinder enligt lagen möter, eller eljest bestämmelse i sådan traktat står i strid mot hvad i denna lag är stadgad, den bestämmelse skall lända till efterrättelse. Detta innebär, att hinder mot utlämning icke skall anses möta, därest en nu bestående traktat skulle föreskrifva utlämning i fall då lagen ej tillåter sådan; och bör alltså rätten i dylikt fall vid sin pröfning af huruvida hinder mot utlämning möter utgå från bestämmelsen i traktaten.»

Föredraganden uppläste härefter det ifrågavarande förslaget till lag angående utlämning af förbrytare, af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställde att lagrådets utlåtande öfver förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom utdrag af protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Israel Myrberg.

*Bil.***Förslag**

till

L a g**angående utlämning af förbrytare.**

Härigenom förordnas som följer:

I KAP.**Om villkoren för utlämning.****1 §.**

På begäran af främmande stats regering må person, som uppehåller sig här i riket och är för brott misstänkt, tilltalad eller dömd, kunna till den främmande staten utlämnas efter ty i denna lag sägs.

Utlämning må ske, äfven om ej till stöd för framställningen därom föreligger öfverenskommelse med den främmande staten; dock varde, såvidt ej särskilda omständigheter föranleda undantag, utlämning i ty fall medgifven endast under förutsättning att den främmande staten utfäster sig att i liknande fall villfara från Sveriges sida gjord framställning.

2 §.

Svensk medborgare må ej utlämnas.

3 §.

Utlämning må ej ske för brott, som föröfvats inom Sverige eller å svenskt fartyg utom riket. Dock må i särskildt fall, utan hinder af hvad

i 1 kap. 2 § strafflagen stadgas, den kunna utlämnas, som i Sverige eller å svenskt fartyg gjort sig skyldig till delaktighet i brott, hvilket föröfvats utomlands.

4 §.

Utlämning må ej ske, såvidt icke den brottsliga gärningen, bedömd enligt den svenska allmänna strafflagen eller den svenska sjölagen, skulle vara att anse såsom brott, hvarå strängare straff än fängelse kan följa. Till brott, hvarom nu sagts, skola hänföras jämväl brott, som allenast där de äro med försvårande omständigheter förenade förskylla svårare straff än fängelse.

För gärning, hvarom i 10 kap. strafflagen förmåles, må ej utlämning medgifvas, där ej gärningen, bedömd enligt strafflagen i öfrigt, skulle vara att anse såsom brott, hvarför utlämning jämlikt bestämmelserna i denna § må ske.

5 §.

Där framställning om utlämning afser gärning, som enligt svensk rätt skulle vara att bedöma såsom brott mot strafflagen för krigsmakten, må utlämning ske, såvidt gärningen är af den beskaffenhet att om den föröfvats af någon, som icke är underkastad samma lag, utlämning, enligt hvad i 4 § är stadgadt, därför kunnat äga rum.

6 §.

Utlämning må ej ske för politiskt brott. Dock må, där den gärning, för hvilken utlämning begäres, tillika innefattar brott af icke politisk beskaffenhet, utlämning medgifvas, för så vidt gärningen med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet pröfvas öfvervägande äga karaktären af ett icke politiskt brott.

Såsom politiskt brott skall i intet fall anses mord, mordförsök eller dråp å främmande statsöfverhufvud eller någon till en främmande suveräns familj hörande person.

7 §.

Utlämning må ej medgifvas utan att till stöd för framställningen därom förebragts antingen af domstol meddeladt fällande utslag eller ock

af domstol eller annan behörig myndighet meddeladt förordnande om häktning eller annat beslut, som enligt den främmande statens lag medför samma verkan som dylikt förordnande. I handling, hvarom nu sagts, skola brottets beskaffenhet samt tiden och orten för detsamma vara noggrant angifna.

Grundas framställning om utlämning annorledes än å fällande utslag eller sådant beslut, som föregåtts af förundersökning inför domstol eller undersökningsdomare, och bestrider den, hvilkens utlämnande begäres, att han gjort sig skyldig till det uppgifna brottet, må ej utlämningen beviljas, med mindre tillika visas, att sannolika skäl föreligga till misstanke att han är skyldig till detsamma. Konungen äge dock under förutsättning af ömsesidighet träffa öfverenskommelse med främmande stat, hvarigenom krafvet på bevisning eftergifves eller på visst sätt inskränkes.

8 §.

Är fråga om brott, som enligt svensk lag ej må åtalas af annan än målsägande eller ock endast efter angivelse af denne, må utlämning ej ske, med mindre det företes antingen bevis att angivelse vederbörligen skett eller skriftlig och af myndighet styrkt förklaring af målsäganden, att han önskar brottets beifrande.

9 §.

Utlämning må ej beviljas:

1. om redan innan framställningen därom gjordes, här i riket meddelats dom eller anhängiggjorts åtal angående den förbrytelse, för hvilken utlämning begäres;

2. om straff för förbrytelsen är enligt svensk lag att anse såsom förfallet.

10 §.

Är den, hvilkens utlämnande begäres, här i riket dömd till straff för annat brott än det, som i framställningen om utlämning afses, må ej utlämning äga rum, förrän han till fullo undergått det ådömda straffet; dock må han för rannsaknings undergående kunna utlämnas till den främmande staten, därest denna förbinder sig att omedelbart, efter det han därstädes blifvit slutligen dömd, åter öfverlämna honom till svensk myndighet.

Är den, hvilkens utlämnande begäres, här i riket ställd under åtal för annat brott, må, såvidt han i det målet hålles häktad, utlämning i intet fall ske, förrän detsamma slutligen afgjorts.

11 §.

Vid beviljande af utlämning skola följande betingelser ställas:

1. den utlämnade skall icke i den stat, till hvilken utlämningen sker, kunna för någon annan före utlämningen begången straffbar handling än den, för hvilken han utlämnats, åtalas eller straffas eller utlämnas vidare till en tredje stat, med mindre särskildt medgifvande därtill jämlikt 32 § här nedan lämnats eller ock den utlämnade inför domstol eller eljest fritt och offentligen gifvit sitt samtycke därtill eller, sedan han slutligen frikänts eller efter till fullo aftjänt straff försatts på fri fot, antingen underlåtit att lämna landet inom loppet af en månad eller ock återvändt dit, sedan han en gång lämnat det;

2. under den tid af en månad, hvarom nu sagts, må, så framt den utlämnade icke gör sig skyldig till nytt brott, icke något som helst hinder läggas för honom att, därest han så önskar, lämna landet;

3. den utlämnade må icke ställas under tilltal inför domstol, som endast på grund af tillfälligt gifna bestämmelser äger befogenhet att döma i målet.

Då utlämning medgifves i fall, hvarom i 4 § andra stycket eller 5 § sägs, varde dessutom sådana betingelser satta, att den utlämnade icke må kunna straffas för den gärning, hvarom fråga är, i vidare mån än den varit af beskaffenhet att föranleda utlämning. Beviljas utlämning jämlikt 6 § för gärning, hvilken öfvervägande äger karaktären af ett icke politiskt brott, skall den betingelse göras, att den utlämnade icke må för gärningen straffas såsom för politiskt brott.

12 §.

Framställes begäran om någons utlämnande af flera stater och afse framställningarna ett och samma brott, bestämme Konungen, till hvilken stat utlämning skall ske; dock bör, där ej särskilda omständigheter föranleda, att utlämningen anses böra ske till den stat, hvars undersåte den ifrågavarande personen är, utlämningen i regel ske till den stat, där brottet ägt rum, eller, därest brottet begåtts inom flera staters områden, till den, där hufvudhandlingen föröfvats.

13 §.

Hafva flera stater begärt utlämning af samma person för olika brott, skall företräde gifvas den stat, som först begärt hans häktande eller utlämnande, där icke hänsyn till de olika staternas läge eller annan särskild omständighet pröfvas föranleda afvikelse härifrån.

I fall, som i denna § afses, må vid utlämningsens beviljande kunna som villkor föreskrifvas, att den person, om hvars utlämnande fråga är, skall efter utståndet straff i den ena staten vidare utlämnas till den andra.

II KAP.

Om förfarandet i utlämningsärendet.

14 §.

Framställning om utlämning skall göras på diplomatisk väg.

Framställningen skall innehålla upplysning om den med densamma afsedda personens medborgarskap, och skall vid framställningen vara i hufvudskrift eller bestyrkt afskrift fogad sådan handling, hvarom i 7 § första stycket sägs, så ock i fall, som i 8 § förmäles, handling, som där afses.

Signalement bör om möjligt jämväl företes.

Sakna de inkomna handlingarna nödig fullständighet eller är ytterligare upplysning i något afseende erforderlig, må den främmande staten anmodas att inkomma med det felande.

15 §.

Framgår af de inkomna handlingarna, att framställningen uppenbarligen icke är af beskaffenhet att lagligen kunna efterkommas, eller pröfvar Konungen eljest anledning föreligga att icke villfara utlämningen, varde densamma omedelbarligen afslagen.

16 §.

Pröfvas skäl till afslag, på sätt i 15 § sägs, ej föreligga, förordue Konungen, att den, hvilkens utlämnande begäres, skall genast häktas, där

så ej redan skett, samt inställas till förhör inför Konungens befallningshafvande i det län, där häktningen ägt rum.

17 §.

Vid förhör inför Konungens befallningshafvande äge den häktade, där han så äskar, åtnjuta hjälp. Säger han sig ej själf kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshafvande lämplig person att honom biträda; och njute denne härför skäligen ersättning af allmänna medel.

Bestrider den häktade vid förhöret, att han är den person, hvilkens utlämnande begärts, och varder han ej på sådan grund lösgifven, eller bestrider han eljest att utlämning må äga rum och åberopar han till stöd därför att förhållande föreligger, som jämlikt 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 eller 9 § utgör hinder mot utlämningen, varde den vidare behandlingen af ärendet hänskjuten till rådstufvurätten i den stad, där förhöret ägt rum, samt handlingarna i ärendet jämte protokollet öfver förhöret skyndsamligen till rådstufvurätten öfverlämnade. Underrättelse om hvad vid förhöret sålunda förelupit skall genast insändas till utrikesdepartementet.

Bestrider den häktade ej att utlämningen må äga rum eller gör han invändning, som icke enligt bestämmelserna här ofvan föranleder sakens hänskjutande till domstol, skall Konungens befallningshafvande ofördröjligen till justitiedepartementet insända protokoll öfver det anställda förhöret jämte öfriga till ärendet hörande handlingar.

18 §.

Göres i utlämningsärende, som till rådstufvurätten inkommit, invändning att brott, hvarom i ärendet är fråga, är af politisk beskaffenhet, äge rådstufvurätten allenast rannsaka i ärendet; och tillkomme pröfningen Konungen i Dess högsta domstol.

Är i utlämningsärende invändning, som nu sagts, icke gjord, åligge rådstufvurätten att pröfva, huruvida hinder mot utlämning i de öfriga afseenden, hvarom i 17 § andra stycket sägs, möter eller ej.

19 §.

Om handläggning vid rådstufvurätt af ärende rörande utlämning gälle, såvidt ej nedan annorlunda sägs, hvad om rannsaking med häktad person är stadgad.

Särskild åklagare varde af Konungens befallningshafvande förordnad att i ärendet tillvarataga den främmande statens intresse.

Önskar den häktade hjälp vid sin talans utförande och säger han sig ej själf kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshafvande lämplig person att honom biträda.

Åklagare äfvensom biträde, som nu sagts, njute skälig ersättning af allmänna medel, efter ty rätten bestämmer.

Kräfver i särskildt fall hänsyn till den fränmande staten, att ärendet inom lyckta dörrar behandlas, förordne rådstufvurätten därom.

Expedition i ärendet vare för hvarje rättegångsdag senast fyra dagar därefter tillhandahållen åklagaren samt öfversänd till Konungens befallningshafvande för att tillställas den häktade.

20 §.

Sedan förhandlingarna förts till ända, meddele rådstufvurätten, där ej fråga är om fall som i 18 § första stycket sägs, snarast möjligt utslag i ärendet; och varde i utslaget tillkännagifvet, hvad part har att iakttaga, om han vill däri söka ändring.

Efter utslags meddelande skall detsamma jämte protokoll och öfriga handlingar i ärendet, så snart ske kan, öfverlämnas till Konungens befallningshafvande.

I fall, som i 18 § första stycket sägs, insände rätten skyndsamligen efter förhandlingarnas slut protokoll och öfriga handlingar till nedre justitierevisionen.

21 §.

Ändå att rådstufvurätten i utslaget förklarat hinder mot utlämning möta, skall den häktade, i afbidan på att utslaget vinner laga kraft, förblifva i häktet.

22 §.

Har rätten genom beslut under ärendets handläggning eller i sammanhang med utslaget utlätit sig om ersättning åt vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i ärendet, eller åt åklagare eller biträde som i 19 § sagts, mot det beslut skall, i händelse af missnöje särskild talan föras. Sådan talan föres genom besvär, som skola ställas till Konungen och ingifvas till nedre justitierevisionen före klockan tolf å trettionde dagen från den dag då beslutet gafs; och skall i öfrigt om förfarandet i sådant mål hvad i 27 kap. rättegångsbalken är för hofrätt stadgadt i tillämpliga delar gälla.

Öfver beslut, som eljest under utlämningsärendes handläggning af rådstufvurätten meddelats, må ej särskild klagan föras.

23 §.

Klagan öfver rådstufvurättens utslag må föras genom besvär, hvilka skola ställas till Konungen samt sist före klockan tolf å åttonde dagen från den dag, då utslaget gafs, till Konungens befallningshafvande ingifvas. Anstånd med besvärens afgifvande, må, där särskilda omständigheter sådant betinga, af Konungens befallningshafvande medgifvas, dock högst fjorton dagar.

24 §.

Hvardera af parterna äge, därest han så önskar, den häktade dock tidigast å andra dagen efter det utslaget gafs, att inför Konungens befallningshafvande afgifva förklaring att han åtnöjes med detsamma. Sådan förklaring må ej återkallas.

Har, i det fall att hinder mot utlämning förklarats ej möta, den häktade och i annat fall åklagaren afgifvit förklaring, som nu sagts, eller har tid för klagan tilländagått, utan att besvär af någondera parten anförts, varde handlingarna af Konungens befallningshafvande genast insända till justitiedepartementet.

25 §.

Hafva besvär öfver rådstufvurättens utslag anförts, skall Konungens befallningshafvande ofördröjligen delgifva motparten besvären med föreläggande att till Konungens befallningshafvande inkomma med förklaring inom viss tid, som, där ej särskilda omständigheter annat betinga, ej må sättas längre än åtta dagar och i intet fall längre än tre veckor.

Sedan förklaring inkommit eller tid för förklarings afgifvande tilländagått, skall Konungens befallningshafvande öfversända samtliga handlingar i ärendet till nedre justitierevisionen.

26 §.

Pröfvas i ärende, som till Konungen inkommit, nödigt att till vinande af upplysning rörande viss omständighet förhör med parterna hålles, gälle hvad i 30 kap. 30 § rättegångsbalken är stadgadt.

27 §.

Sedan utslag af Konungen i högsta domstolen meddelats, varde detsamma jämte handlingarna i ärendet tillställda justitiedepartementet.

28 §.

Sedan jämlikt 17, 24 eller 27 § handlingarna i ärende rörande utlämning till justitiedepartementet inkommit, pröfve Konungen slutligen den gjorda framställningen. I intet fall må dock utlämning medgifvas, om genom domstols utslag hinder förklarats däremot möta.

I beslut, hvarigenom förordnas om utlämning, varde, utom de betingelser, som jämlikt 11 § skola för utlämning gälla, samt de ytterligare villkor, Konungen kan finna nödigt uppställa, tillika angifven viss tid från beslutets delfående, inom hvilken den häktade skall af den främmande staten afhämtas, vid äfventyr att han eljest varder på fri fot försatt. Tid, hvarom nu sagts, må i allmänhet ej sättas längre än en månad, dock att, där särskilda omständigheter sådant påkalla, tiden må utsträckas till högst tre månader.

Konungen låte genom utrikesdepartementets försorg gifva den främmande staten del af det i utlämningsfrågan meddelade beslut.

29 §.

På begäran af främmande stats regering må, innan formlig framställning om utlämnande af viss person skett, denne i afbidan därpå kunna här i riket häktas. Sådan begäran skall göras på diplomatisk väg och skall innehålla upplysning om den förbrytelse, som lägges personen till last, tiden och orten för densamma samt meddelande att utslag eller beslut, hvarom i 7 § förmäles, föreligger äfvensom, om möjligt, personens signalement.

Under förutsättning af ömsesidighet äge Konungen öfverenskomma med främmande stat att begäran, som nu sagts, må af myndighet i den främmande staten framställas omedelbart hos Konungens befallningshavande eller polismyndighet här i riket.

Begäran om häktning pröfvas, där den inkommit på diplomatisk väg, af ministern för utrikes ärendena samt i annat fall af den myndighet, till hvilken samma begäran är ställd. Äger begäran nödig fullständighet och synes hinder mot utlämning ej möta, varde åtgärd för häktningens verkställande genast vidtagen. Sedan häktning skett, skall underrättelse därom omedelbarligen insändas till utrikesdepartementet.

Inom viss tid, som, där ej sådan är i traktat med den främmande staten angifven, af ministern för utrikes ärendena bestämmes, skall i vanlig ordning framställning göras om den häktades utlämning. Sker det ej, varde han å fri fot försatt. Tid, hvarom nu sagts, må ej sättas längre än till sex veckor eller, där fråga är om utlämning till utomeuropeisk stat eller utlämning för undergående af rannsaking eller straff å ort utom Europa, till tre månader från det den främmande staten erhållit under rättelse om häktningen.

30 §.

Den, som i främmande stat är efterlyst för brott, som enligt denna lag kan föranleda utlämning, må här i riket häktas utan att särskild framställning därom föreligger. Anmälan om häktningen skall ofördröjligen göras till ministern för utrikes ärendena, som, därest hinder mot utlämningen ej synes möta, underrättar den främmande staten om häktningen och därvid med tillämpning af de i 29 § gifna bestämmelser ut sätter viss tid, inom hvilken framställning om den häktades utlämning skall göras.

31 §.

När någon enligt bestämmelserna i denna lag häktas, skola alla föremål, som han då har i sin besittning och hvilka kunna antagas vara af betydelse såsom bevismedel beträffande den förbrytelse, därför utlämning begärts, eller hvilkas utbekommande målsäganden kan antagas påfordra, tagas i beslag samt, där utlämning beviljas, öfverlämnas till myndighet i den främmande staten; ägande Konungen att med afseende å berörda föremål göra det förbehåll till betryggande af tredje mans rätt, som må anses påkalladt.

III KAP.

Om vissa i samband med utlämningsväsendet stående framställningar från främmande stater.

32 §.

Vill främmande stat inhämta tillstånd att någon, som till densamma utlämnats, må, utan hinder af villkor, hvarom i 11 § under 1 förmåles, ställas till ansvar eller vidare till tredje stat utlämnas för något annat före utlämningen föröfvadt brott, än det hvarför utlämning skett, skall framställning härom göras på diplomatisk väg; och skall framställningen innehålla eller åtföljas af uppgift å förbrytelsens beskaffenhet samt tiden och orten för densamma.

Tillstånd, som nu sagts, må ej gifvas, såvidt enligt denna lag hinder mot utlämning för den uppgifna förbrytelsen skulle mött; dock att pröfningen häraf ej må under någon förutsättning omfatta frågan om den utlämnades brottslighet.

Där det ej finnes uppenbart, att hinder mot tillstånds meddelande lagligen möter, varde frågan härom underkastad pröfning af Konungen i Dess högsta domstol.

Sedan utslag i sålunda hänskjuten fråga gifvits, skall Konungen i statsrådet företaga framställningen till afgörande; dock må i intet fall densamma bifallas, där genom domstolens utslag hinder mot tillstånds meddelande förklarats möta.

33 §.

Har främmande stat medgifvit någons utlämnande åt annan stat, må, under förutsättning att han icke är svensk medborgare, tillstånd till hans förande genom riket af Konungen meddelas. Anhållan härom skall framställas på diplomatisk väg, och skall därvid vara fogad handling, utvisande innehållet af beslutet angående utlämningen, eller ock handling, som i 7 § första stycket omförmäles.

IV KAP.

Öfriga bestämmelser.

34 §.

Utan hinder af ofvan gifna bestämmelser äge Konungen under förutsättning af ömsesidighet att, såvidt angår utlämning till Danmark eller Norge, träffa öfverenskommelse:

1. att utlämning må ske jämväl för brott, som jämlikt 4 § icke skulle föranleda utlämning, såvidt å brottet enligt hvad där sägs fängelsestraff kan följa;

2. att där utlämning beviljats för visst brott, det må kunna jämlikt 32 § medgifvas den stat, till hvilken utlämning skett, att bestraffa den utlämnade jämväl för annat brott af beskaffenhet att utlämning därför icke kunnat jämlikt 4 § äga rum, därest hinder mot utlämning för det brott icke på grund af öfriga bestämmelser i lagen skulle hafva mött.

35 §.

Alla kostnader, som uppstå i följd af någon åtgärd, hvarom i denna lag sägs, skola, där ej enligt aftal annorlunda skall gälla, bestridas af den stat, på hvars begäran åtgärden vidtagits.

36 §.

Hvad i denna lag är stadgadt skall icke afse framställningar om återförande af sjömän, som rymt ur tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1913. Är enligt bestämmelse i traktat, som då är i kraft, skyldighet till utlämning stadgad i fall, då hinder enligt denna lag möter, eller står eljest bestämmelse i sådan traktat i strid mot hvad i denna lag är stadgadt, skall den bestämmelse lända till efterrättelse.

Bil.

Redogörelse för hufvuddragen af förfarandet i utlämningsärenden i vissa främmande stater.

Allmänt återfinnes i utlämningsrätten en bestämmelse att framställning om utlämning skall ske på diplomatisk väg. Utlämningsförfarandet börjar sålunda med att framställning göres af den ena staten genom dess beskickning eller konsul hos utrikesministern i den andra staten därom att en viss angifven person måtte efterspanas och häktas för utlämning i anledning af brott, som i häktningsorder eller annan vid ansökningen fogad handling närmare beskrifves. I en del länder kan på grund af uttryckliga bestämmelser eller utbildad praxis, därest synnerligen skyndsamma åtgärder erfordras, en brottslings efterspanande och provisoriska häktande begäras direkt hos polismyndighet i tillflyktslandet antingen genom vederbörande polismyndighet eller konsul. I dessa fall inträder den diplomatiska verksamheten på ett senare stadium d. v. s. när flyktingen redan häktats.

Så långt är i samtliga europeiska länder förfarandet likartadt, men beträffande förfarandet därefter tillämpas i de särskilda länderna olika regler; och torde man för åskådlighetens skull kunna sammanföra dessa under tre olika hufvudsystem, nämligen det rent administrativa, det brittisk-amerikanska samt det blandade systemet.

Det förstnämnda systemet omfattas, förutom af Sverige, af Danmark, Portugal, Spanien samt de flesta tyska staterna m. fl. Förfarandet är i sina allmänna drag likartadt i dessa länder. Visserligen förefinnas några olikheter, i det att t. ex. i Portugal och Spanien hela pröfningen af en utlämningsfråga är anförtrödd åt utrikesministern, men eljest tillämpas i hufvudsak de allmänna principer, som gälla i Preussen, hvadan systemet äfven brukar benämnas det preussiska. Härnedan lämnas därför redogörelse endast för förfarandet i Preussen.

I hjärtaste motsats mot det administrativa systemet står det brittisk-amerikanska, hvilket såsom namnet antyder tillämpas i Storbritannien och Amerikas förenta stater. Detsamma utmärkes hufvudsakligen däraf, att därest icke en efter kontradiktoriskt förfarande afkunnad dom mot den eftersökte personen föreligger, denne i fall af bestridande må utlämnas allenast för så vidt domstol inom tillflyktsstaten pröfvat så stark bevisning föreligger emot honom, att han skulle, därest det brott, som lägges honom

till last, föröfvats i tillflyktsstaten, hänvisats att undergå ransakning inför dess domstolar.

Till länder med blandadt system hänföras Belgien, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Ryssland, Schweiz och Österrike, hvarjämte äfven Frankrike plägar räknas hit. Dessa länder intaga på utlämningsrättens område en mellanställning mellan det rent administrativa systemet och det brittisk-amerikanska men utgöra icke någon enhetlig grupp utan tillämpa ofta väsentligen olika regler. I allmänhet är dock gemensamt, att domstols medverkan i ena eller andra formen kan tagas i anspråk vid utlämningsfrågors behandling. Så är emellertid ej förhållandet i Frankrike, och står alltså i själfva verket det franska förfarandet närmast i öfverensstämmelse med det rent administrativa. De väsentligaste skiljaktigheterna i öfrigt hänföra sig dels till frågan, hvilken betydelse domstolens yttrande tillägges och dels till frågan i hvad mån pröfning sker af den reklamerade personens brottslighet.

Följande europeiska stater hafva genom särskilda lagar ordnat extraditionsförfarandet: Belgien genom lag den 15 mars 1874, Storbritannien genom lag den 9 augusti 1870, ändrad år 1873 och 1895, Luxemburg genom lag den 13 mars 1870, Nederländerna genom lag den 6 april 1875, ändrad den 15 april 1886, Schweiz genom lag den 22 januari 1892 och Norge genom lag den 13 juni 1908. Dessutom hafva Italien, Ryssland och Österrike i sina straffprocesslagar upptagit bestämmelser rörande förfarandet i utlämningsärenden. I Amerikas förenta stater är också utlämningsväsendet ordnadt genom lag.

A) Det administrativa systemet.

Preussen.

Sedan på diplomatisk väg begäran om utlämning inkommit till utrikesministeriet, anmodar ministeriet, för såvidt ej samtidigt meddelats att den brottslige på direkt begäran af vederbörande myndighet häktats, polispresidenten i Berlin och vederbörande regeringspresidenter att föranstalta om flyktingens anhållande. Efter att sålunda tagit befattning med ärendet öfverlämnar utrikesministeriet handlingarna till inrikesministern, hvilken remitterar ärendet till regeringspresidenten å den ort, där anhållandet skett; och har denne att pröfva flyktingens nationalitet. Därjämte åligger det vederbörande allmänna åklagare att afgifva rapport särskildt med hänsyn till i Tyskland möjligen mot honom anhängiggjordt

brottmål. Sedan åklagarmaktens rapport inkommit, återställer regeringspresidenten samtliga handlingar jämte eget utlåtande till inrikesministern, hvilken i ärendet rådgör med justitieministern. Om dessa båda icke finna hinder föreligga för utlämning och ej heller utrikesministeriet vid ärendets behandling ansett sig hysa betänkligheter mot beviljande af den gjorda framställningen, uppdraga de båda förstnämnda i gemensam skrifvelse åt regeringspresidenten att gå i författning om utlämnandet, hvarjämte utrikesministeriet meddelar den utländska regeringen, att utlämningen beviljats. I nämnda skrifvelse erhåller regeringspresidenten anmodan att på telegrafisk väg direkt underrätta utrikesministeriet om tidpunkten för den häktades ankomst till öfverlämningsorten, så att ministeriet kan underrätta vederbörande utländska beskickning därom.

B) Det brittisk-amerikanska systemet.

Storbritannien.

Sedan vederbörande lands sändebud hos statssekreteraren för utrikes ärendena med bifogande af häktningsorder eller andra handlingar, utvisande det begångna brottets beskaffenhet, anhållit om brottslingens häktande för utlämning, öfverlämnar statssekreteraren handlingarna till statssekreteraren för inrikes ärenden. Skulle denne finna att brottet i fråga är ett politiskt brott, för hvilket utlämning ej beviljas, kan framställningen utan vidare afslås. I motsatt fall öfverlämnar han samtliga handlingar till Chief Magistrate of the Metropolitan Police Court i London, hvilken har att utfärda häktningsorder, därest han af handlingarna finner brottet vara af beskaffenhet att, om det begåtts i England, medföra flyktingens häktande. Häktas denne sedermera inom de förenade konungarikena, ställes han inför förenämnda polisdомstol, hvilken, såvida ej en i det utlämningsökande landet efter kontradiktoriskt förfarande afkunnad dom föreligger, äger att afgöra, huruvida så stark bevisning förebragts mot den anklagade, att denne skulle, om brottet begåtts i England, hänvisas till hufvudförhandling inför jury, samt i öfrigt pröfva, om utlämning kan i föreliggande fall laglikmätigt äga rum. Skulle emellertid den häktades hälsa ej tillåta hans förflyttning från platsen för häktningen, kan statssekreteraren bestämma annan domstol för ärendets behandling. Vid den förhandling, som inför domstolen föres, äger den anklagade uppträda själf eller genom ombud, liksom den utlämningsökande staten kan representeras genom ombud.

Skulle denna inför domstolen verkställda undersökning utvisa, att brottet är af beskaffenhet som ofvan sagts, tillställes statssekreteraren för inrikes ärendena jämte protokollsutdrag öfver förhandlingarna ett domstolsbeslut, utvisande att någon orsak att vägra utlämningen ej förefinnes. Föreligger mot den häktade en efter kontradiktoriskt rättegångsförfarande afkunnad dom, äger ej dylik pröfning af bevismaterialet rum, utan domstolen afkunnar genast beslut. Den häktade underrättas om domstolens beslut, samt att han äger inom 15 dagar anföra besvär hos High Court of Justice. Skulle polisdomstolen däremot finna bevisningen ej tillfyllest, frigifves den häktade, hvarom statssekreteraren erhåller meddelande för vederbörande stats underrättande.

Statssekreteraren för inrikes ärendena är emellertid ej ovillkorligen bunden af polisdomstolens ofvannämnda beslut. Han kan sålunda väl ej bevilja utlämning af flykting, mot hvilken domstolen icke funnit bevisningen tillfyllest, men hinder möter ej för honom att i motsatt fall vägra utlämning. Sedan besvärstiden tilländalupit utan att besvär anförts eller, därest så skett, polisdomstolens beslut af appellationsrätten fastställts, föranstaltar statssekreteraren, därest han ej finner grund att afslå ansökningsen om utlämnandet, att den anklagade öfverlämnas till vederbörande myndighet hos den stat, som gjort framställning i ärendet, och måste öfverlämnandet äga rum inom två månader sedan domstolsbeslutet afkunnats.

Amerikas Förenta Stater.

Förfarandet börjar därmed att den diplomatiska eller konsulära tjänsteman, som af sin regering erhållit anmodan att begära någon efterspanad persons häktande, härom vänder sig till statssekreteraren, vederbörande domare, eller annan tjänsteman, som erhållit bemyndigande att handlägga dylika ärenden, och inför denne framlägger en anklagelseskrift, innehållande att enligt behörigt meddelad underrättelse den person, hvars utlämning begäres, i den utlämningssökande staten begått brott, hvarför utlämning enligt traktat kan beviljas, samt att brottslingen antages hafva begifvit sig till Förenta Staterna. I denna förklaring, som utmynnar i en begäran om häktning, måste vidare så noggrannt som möjligt uppgifvas alla brotts detaljer, tid och ort för detsamma äfvensom de öfriga omständigheter, som kunna inverka på pröfningen af frågan om brottslingens utlämnande, och skall till densamma fogas afskrift af de handlingar, hvarpå framställningen grundas. Anklagelseskriften skall af den person, som afgifver densamma, beedigas. Afläggas eden inför statssekreteraren, utverkar denne

ett förordnande af Förenta Staternas President för vederbörande myndighet att föranstalta om flyktingens häktande och befordrande till laglikmätig undersökning. Afläggas åter eden inför domare eller annan särskildt bemyndigad tjänsteman, vidtager denne, därest han så finner skäligt, genast åtgärder för flyktingens häktande och inställande till förhör. Sedan han häktats, inställes han till förhör inför den domstol, inom hvars område häktningsordern utfärdats. Vid detta förhör äger han anlita biträde. Vederbörande beskickningschef eller konsul måste, själf eller genom ombud, därvid närvara samt framlägga bevis för brottet och framställa sina yrkanden. Därest ed aflagts inför statssekreteraren, skall eden vid förhöret inför domaren förnyas. Såsom af det föregående framgår finnes i motsats till hvad i Storbritannien är förhållandet ingen gemensam domstol för behandling af utlämningsärenden. Emellertid hafva staten New Yorks domstolar kommit att i viss mån erhålla samma uppgift som den ofvan under Storbritannien omnämnda domstolen i London. Utom New Yorks egenkap att vara centrum för immigrationen bidrager härtill den omständigheten att statssekreteraren äger att, därest anklagelseskraften beedigats inför honom, förordna särskild domare, hvarvid han i regel plägar utse domstol i New York.

Vid pröfningen af de bevis, som framlagts af den utlämningssökande staten, skall domstolen tillse, huruvida desamma enligt lagen å den ort, där flyktingen påträffats, skulle varit tillräckliga för att rättfärdiga hans häktande och inställande inför domstol, om brottet blifvit där begånget. Denna grundsats återfinnes i alla af Förenta Staterna afslutade utlämningstraktater. Pröfningen afser således icke ett fastställande af den anklagades skyldighet utan blott huruvida sådan anledning till misstanke mot honom förefinnes, att densamma skulle föranledt hans inställande inför vederbörande domstol i Förenta Staterna. Dessutom skall naturligen domstolen pröfva, huruvida den gjorda framställningen i öfrigt uppfyller de i utlämningsraktaten stadgade villkor. Om den anklagade är missnöjd med utslaget, äger han hos högre rätt utverka »writ of habeas corpus», hvarigenom saken kan upptagas till förnyad pröfning och han själf eventuellt försättas på fri fot.

De appelldomstolar, som äga rätt pröfva dylika ansökningar, äro distriktsdomstolarna och högsta domstolen (Supreme Court).

Därest den anklagade erkänner brottet eller vederbörande domstol i meddeladt beslut förklarar, att de mot flyktingen förebragta bevis varit tillräckliga för att rättfärdiga hans häktande å de i anklagelseskraften framställda skäl, öfverlämnas handlingarna i målet till vederbörande främmande stats representant. Det är först efter mottagandet häraf, som den främ-

mande statens beskickning eller, om sådan saknas, konsul hos statssekreteraren för utrikes ärendena gör framställning om den anklagades utlämnande. Väl tillkommer det presidenten att träffa afgörande i utlämningsfrågor, men äro dylika ärenden uppdragna åt statssekreteraren, som anses handla å presidentens vägnar. Statssekreteraren är ej ovillkorligen bunden af domstolarnas beslut. Han kan sålunda väl ej bevilja utlämning af flykting, mot hvilken domstolarna ej funnit bevisningen tillfyllest, men är i motsatt fall oförhindrad att, därest han anser brottet ej falla under traktaten eller att tillräcklig bevisning ej förebragts, vägra utlämning. Det inträffar dock ytterst sällan att statssekreteraren afviker från domstolarnas beslut. Beviljas utlämningen, utfärdar statssekreteraren en s. k. »warrant of surrender», som tillställas vederbörande diplomatiska representant. Dock kan äfven sedan dylik order erhållits, en »writ of habeas corpus» utverkas, hvilken medför att den häktade ställs på fri fot.

Utlämning skall äga rum inom två månader, sedan beslutet därom fattats. Efter denna tid äger den häktade påfordra sitt frigifvande.

C) Det blandade systemet.

Belgien.

Enligt belgiska lagen kan regeringen bevilja utlämning af utlämningar, som äro anklagade eller dömda för vissa i lagen angifna brott, såvida till stöd för begäran om utlämning företes antingen laga dom eller rättsligt beslut om flyktingens förvisande till hufvudförhandling inför vederbörande domstol eller ock en utländsk häktningsorder, hvilken genom beslut af underdomstolen i den ort, där flyktingen uppehåller sig eller gripits, gjorts verkställbar. Då domstolen har att besluta om sådan häktningsorders verkställbarhet, tillkommer det densamma att summariskt pröfva, huruvida betingelserna för utlämning föreligga, men ej att ingå i bevispröfning. Mot domstolens beslut om häktningsorders verkställbarhet kan den anklagade anföra besvär. Sedan flyktingen häktats, skall regeringen inhämta utlåtande från vederbörande appelldomstols kriminalafdelning (la chambre des mises en accusation de la cour d'appel), inom hvilkens område häktningen ägt rum. Inför denna domstol äger förhör rum med den häktade, hvilken äger rätt till rättegångsbiträde. Likaledes skall den myndighet höras, som har att bevaka det allmännas rätt. Förhöret är offentligt, så framt ej flyktingen begärt dess hållande inför lyckta dörrar.

Inom fjorton dagar efter mottagandet af handlingarna i målet skall domstolen till justitieministern afgifva motiveradt utlåtande, innefattande pröfning af alla allmänna förutsättningar för utlämnandet, dock utan att ingå på frågan, huruvida den anklagade begått det brott, hvarför utlämning begäres. Med ledning af det afgifna utlåtandet, mot hvilket besvär ej kan föras, fattar justitieministern sitt beslut i utlämningsfrågan, men är ej bunden af utlåtandet. Detta justitieministerns beslut delgifves den utlämningsökande staten genom utrikesministeriet.

Frankrike.

I detta land saknas utlämningslag, ehuru förslag till sådan flerfaldiga gånger förelagts parlamentet. Förfarandet regleras genom tid efter annan utfärdade ministeriella cirkulär. Enligt bestämmelserna i dessa skall en person, som genom inrikesministerns försorg häktats på grund af en å diplomatisk väg framställd begäran, genast inställas till förhör inför allmänna åklagaren (le procureur de la République) inom det distrikt, där han anhållits. Inför denne skola tillika samtliga handlingar i ärendet, sedan de granskats af justitieministern, framläggas och äger den häktade erhålla tolk och försvarsadvokat. Denne sistnämnde är emellertid, då någon kontradiktorisk förhandling här ej äger rum, endast berättigad afgifva skriftlig promemoria att vidläggas öfriga handlingar i målet. Undersökningen skall i synnerhet fastställa den häktades identitet och nationalitet samt huruvida brottet faller under vederbörande traktat. Om sålunda den häktade påstår sig vara fransk medborgare eller att utlämningsansökningen hänför sig till annan person eller om han åberopar ett faktum af beskaffenhet att ådagalägga hans oskuld eller om han vill bevisa att det brott, hvartill han gjort sig skyldig, ej faller under traktatens bestämmelser, skall allmänna åklagaren noggrannt undersöka dessa hans påståenden. Vid slutet af förhöret tillfrågar åklagaren den häktade, om han godvilligt medgifver utlämningen, hvilken i så fall genast verkställles. Vagrar den häktade att lämna sitt medgifvande till utlämningen, afgifver åklagaren till le procureur général de la République ett motiveradt utlåtande, hvilket åtföljes af protokoll öfver förhöret och samtliga handlingar i målet. Sistnämnde ämbetsman öfverlämnar sedermera dessa handlingar jämte eget yttrande till justitieministern, som därefter fattar beslut i frågan, hvilket expedieras i form af ett af presidenten underskrifvet dekret.

Italien.

Sedan genom inrikesministerns försorg flyktingen häktats, öfverlämnas de från vederbörande främmande beskickning till stöd för begäran om utlämning ingifna handlingar i ärendet genom justitieministern till generalprokuratorn vid den lokala appellrättens afdelning för förundersökning i brottmål (sezione d'accusa) med befallning att låta rannsakningsdomaren anställa förhör med den anklagade. Sedan detta förhör hållits, öfverlämnas protokollen och domarens yttrande till generalprokuratorn, hvilken föredrager ärendet inför förenämnda sezione d'accusa. Denna domstol äger pröfva, huruvida de allmänna förutsättningarna för utlämnande föreligga, såsom handlingarnes forinella giltighet, brottets egenskap att falla under vederbörande traktat m. m., men ej ingå i bevispröfning. Invändningar kunna af den anklagade framställas därom, att han är italiensk undersåte, att brottet är politiskt, att detsamma icke faller under vederbörande traktat, att uppenbart misstag föreligger t. ex. med afseende å den anklagades identitet eller att de företedda handlingarna äro felaktiga eller ofullständiga. Om domstolen afslår utlämningsbegäran, är detta beslut bindande och flyktingen lösgifves, hvarom vederbörande beskickning underrättas.

Medgifver åter domstolen den häktades utlämning, öfverlämnas samtliga handlingar i ärendet till Consiglio di Stato, hvars yttrande inforas. Före införandet af 1889 års straffprocesslag ägde den egentliga pröfningen rum i Consiglio di Stato, men denna myndighets befattnings med utlämningsfrågor har äfven därefter bibehållits såsom en ytterligare garanti. Consiglio di Stato kan företaga en ny undersökning rörande brottets politiska karaktär och huruvida detsamma finnes i vederbörande traktat upptaget, men dess yttrande är icke bindande för regeringen. Sedan detta inkommit till justitieministern, föredrages ärendet af denne i ministerrådet och förelägges Konungen till afgörande. Äfven om frågan rörande brottets politiska karaktär och om dess fallande under vederbörande traktat icke varit före i appellrätten eller Consiglio di Stato, kan densamma väckas i ministerrådet af justitieministern eller någon af rådets medlemmar.

Sedan Konungen fattat sitt beslut, underrättas genom utrikesministeriet vederbörande beskickning.

Luxemburg.

Förfarandet är likartadt med det belgiska, men är regeringen vid fattande af sitt beslut i utlämningsfrågan bunden af det af vederbörande domstol afgifna utlåtande.

Nederländerna.

Förfarandet i Nederländerna öfverensstämmer äfvenledes i det väsentliga med det belgiska. Den hufvudsakliga skillnaden består däri, att utlåtandet i utlämningsfrågan skall afges af domstolen i första instans, hvilken äger att, oafsedt flyktingens önskan, bestämma, att förhandlingarna icke skola vara offentliga, därest den anser viktiga skäl härför föreligga. Dessa skäl skola i så fall antecknas i protokollet.

Ett särskildt förfarande äger rum därest vid domstolsförhandlingarna flyktingen åberopar sig på nederländskt statsborgarskap. I detta fall äger han inom 15 dagar få frågan härom underkastad högsta domstolens pröfning, hvilken domstol slutgiltigt afgör nationalitetsfrågan. Förklaras personen ifråga vara nederländsk undersåte, skall han omedelbart frigifvas och den med honom började undersökningen inför underdomstolen inställes. I motsatt fall fortsättas domstolsförhandlingarna, till dess domstolen afgifvit sitt utlåtande, hvilket tillställes justitieministern, som därefter afgör frågan om utlämnandet.

Norge.

Enligt den norska lagen skall, sedan ansökning om utlämning på diplomatisk väg inkommit till utrikesdepartementet, detta öfverlämna handlingarna till justitiedepartementet. Finner sistnämnda departement att den framtälda begäran icke uppfyller de i lagen uppställda fordringarna beträffande ansökningshandlingarna, d. v. s. att dessa ej innehålla den brottsliga signalement, upplysning om nationalitet, dom eller annan rättshandling, angifvande tid och ort för förbrytelsen, afskrift af åberopade strafflagsparagrafer etc., eller att af ansökningen i öfrigt framgår, att den ej kan efterkommas, underrättas härom genast den främmande regeringen på diplomatisk väg.

Skulle däremot denna i justitiedepartementet företagna granskning gifva vid handen, att ansökningen torde kunna efterkommas, öfversändas handlingarna till högsta åklagarmyndigheten med anmodan att, därest flyktingen ej genom direkt hänvändelse från det främmande landets polismyndigheter redan häktats, låta efterforska och gripa honom samt att vidtaga erforderliga rättsliga åtgärder för utrönande, huruvida utlämning kan äga rum.

Så snart häktning ägt rum, inställes den häktade genom åklagarens försorg inför närmaste förhørsdomare. Medgifver han utlämningen, af-

kunnar domstolen genast beslut, att hinder därför ej möter samt under-
rättar justitiedepartementet om sagda beslut.

Bestrider däremot den häktade utlämningen, utsättes saken till ny
förhandling, därvid åklagarmyndigheten skall vara närvarande och den häk-
tade biträddas af försvarsadvokat. Sedan förhör ägt rum, afgör rätten utan
uppskof, huruvida lagen medgifver utlämning i förevarande fall. Vid pröf-
ning af denna fråga tager domstolen endast hänsyn till huruvida de all-
männa förutsättningarna för utlämning föreligga, men ingår ej i undersök-
ning rörande den häktades brottslighet, därest ej särskild öfverenskommelse
här om gjorts i vederbörande traktat. Mot domstolens beslut, som utan uppskof
skall afkunnas, och af hvilket protokollsutdrag tillställes vederbörande depar-
tement, kan besvär anföras i samma ordning som vid brottmål. Domstols
slutliga utslag är, såvidt därigenom bestämts, att lagen ej medgifver ut-
lämning, ovillkorligt bindande för regeringen, som i så fall endast har att
meddela den främmande beskickningen, att ansökningen ej kan bifallas.
Förklaras däremot i domstolens slutliga utslag att lagen medgifver utläm-
ning, har regeringen att fatta beslut i utlämningsfrågan och är därvid
oförhindrad att icke desto mindre vägra bifall till densamma. Sedan re-
geringen fattat sitt beslut, delgifves detsamma den främmande staten på
diplomatisk väg.

Ryssland.

I Ryssland är förfarandet regleradt genom år 1912 antagna tilläggs-
bestämmelser till ryska straffprocesslagen. Enligt dessa bestämmelser är
förfarandet i hufvudsak det rent administrativa, ehuru äfven det blandade
systemet i viss mån vunnit tillämpning. En på diplomatisk väg inkom-
men utlämningsansökan handlägges af justitieministern, som beviljar eller
afslår densamma. Innan denne fattar beslut i ärendet, äger han emeller-
tid ålägga åklagaren vid den kretsdomstol, inom hvars distrikt flyktingen
befinner sig, att meddela de upplysningar rörande denne, som kunna er-
fordras för frågans afgörande. Åklagaren äger skaffa sig dessa uppgifter
genom förhör och särskilda undersökningar och kan äfven åt vederbörande
ransakningsdomare öfverlämna uppdraget att företaga ifrågavarande förhör
och undersökningar.

Schweiz.

Enligt schweiziska lagen kan en till förbundsrådet på diplomatisk
väg framställd begäran om utlämning omedelbart afslås. Sker ej detta,
vidtager förbundsrådet erforderliga mått och steg för flyktingens efter-

spanande och häktande. Så snart flyktingen häktats, skall han inställas till förhör inför administrativ myndighet. Vid detta förhör, vid hvilket en rådgifvare äger biträda honom, föres protokoll, som sedermera insändes till förbundsrådet jämte samtliga handlingar i ärendet. Har flyktingen vid förhöret medgifvit utlämnandet eller mot detsamma endast gjort sådan invändning, som ej grundar sig på bestämmelserna i utlämningslagen eller vederbörande traktat, och möter ej lagliga hinder mot utlämningen, förordnar förbundsrådet om flyktingens utlämning samt meddelar detta till den främmande regeringen. Har han däremot gjort invändning, som grundar sig å utlämningslagens eller vederbörande traktats bestämmelser, öfverlämnar förbundsrådet handlingarna till förbundsdomstolen, som kan anordna nytt förhör, hvilket hålles offentligt, därest ej domstolen af skäl, som skola i protokollet angifvas, förordnar om dess hållande inför lyckta dörrar. Den häktade kan påfordra försvarsadvokat vid förhöret, vid hvilket allmänna åklagaren äger närvara.

Förbundsdomstolen afgör slutgiltigt på grundval af bestämmelserna i lagen eller vederbörande traktat, huruvida utlämning skall medgifvas. Härvid får domstolen icke i någon mån ingå på pröfning af frågan om den häktades brottslighet. Sedan domstolens beslut afkunnats, meddelas detsamma åt vederbörande regering.

Österrike.

De hufvudsakliga bestämmelserna om österrikiska förfarandet innehållas i § 59 af Strafprocessordnung den 23 maj 1873. Enligt detta stadgande skall granskning af utlämningshandlingarna och förhör med person, som begäres utlämnad, ske inför den underdomstol, inom hvars område denne bor eller vistas. Denna domstol meddelar beslut rörande utlämningen, hvilket beslut emellertid, jämlikt förordning den 28 januari 1877, skall underställas appellrättens pröfning. Denna senare domstols beslut skall i sin ordning föreläggas justitieministern till antagande. Huruvida justitieministern är bunden af appellrättens ifrågavarande beslut framgår ej med tydlighet af lagens bestämmelser, men har den praxis utbildat sig att, därest domstolen finner skäl till utlämning ej föreligga, justitieministern anser sig icke kunna frångå denna domstolens uppfattning, då däremot hinder ej möter för honom att vägra utlämning, äfven om domstolens beslut går i motsatt riktning.

Emellertid plägar justitieministern, därest domstolens beslut afkunnats i strid med hans åsikt, återremittera ärendet, under framhållande af de synpunkter, som han anser särskildt beaktansvärda, och kan han därigenom få frågan underkastad förnyad pröfning af domstolen.

*Utdrag af protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen den
20 juni 1912.*

Närvarande:

Justitieråden SUNDBERG,
 BORGSTRÖM,
 SKARSTEDT,
Regeringsrådet ERNBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 3 maj 1912, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas öfver upprättadt förslag till lag angående utlämning af förbrytare.

Förslaget, som finnes bilagdt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits af byråchefen för lagärenden Gustaf Appelberg.

I anledning af förslaget afgåfvos följande yttranden.

3 §.

Lagrådet:

Till spörsmålet hvar ett delaktighetsbrott skall anses vara begånget har förslaget såtillvida tagit ståndpunkt, som andra punkten af förevarande § är affattad under förutsättning att vid tillämpning af 1 kap. 2 § strafflagen ett dylikt brott skall anses vara begånget i Sverige, så snart den delaktige varit verksam här i riket, äfven om hufvudbrottet föröfvats utomlands. Den till grund för bestämmelsen i nämnda punkt sålunda liggande uppfattningen är säkerligen fullt riktig beträffande de delaktighetsbrott, som afses i 3 kap. 9 och 10 §§ strafflagen, äfvensom sådana med dessa likartade fall af delaktighet, hvilka straffas efter ty därom i strafflagen finnes särskildt stadgadt; i ett under år 1908 handlagdt mål har

också svensk domstol funnits behörig att till pröfning upptaga åtal mot utlänning för det han här i riket med vetskap om den olofliga åtkomsten innehaft och genom växling föryttrat sedlar, som utomlands tillgripits från utländsk bank. Hvad sålunda sagts torde gälla äfven beträffande brott, som afses i 7 och 8 §§ af sistnämnda kapitel. Vidkommande åter de egentliga delaktighetsbrotten måste frågan anses vara så tvifvelaktig, att det icke torde gå för sig att låta omförmälda bestämmelse i förslaget bibehålla en lydelse, som är grundad på ofvan angifna förutsättning, utan synes åt bestämmelsen böra gifvas en affattning, af hvilken framgår att, därest i det särskilda fallet en här i riket begången delaktighetshandling finnes skola betraktas såsom ett i Sverige föröfvadt brott, den brottslige icke förty må kunna utlämnas utan hinder af hvad som stadgas i 1 kap. 2 § strafflagen.

I sammanhang härmed vill lagrådet fästa uppmärksamheten därå att i 1 kap. strafflagen bör intagas en erinran om den modifikation i gällande regler angående svensk straffrätt, som förslaget innebär.

4 §.

Lagrådet:

I denna § stadgas såsom villkor för utlämning att vid undersökning i det föreliggande fallet utrönes, att den begångna gärningen, därest den bedömes enligt svenska allmänna strafflagen eller svenska sjölagen, skulle vara att anse såsom brott, hvarå enligt den ifrågavarande lagen svårare straff än fängelse kan följa. Meningen härmed är att, om t. ex. en tysk i Tyskland begått misshandelsbrott mot en tysk, saken skall betraktas så som om gärningen föröfvats i Sverige (eller å svenskt fartyg utom riket); likaledes skall, för den händelse framställning göres om utlämnande af en tysk ämbetsman, som beträds med förskingring i sitt hemland af allmänna medel, utlämningsfrågan bedömas från den synpunkten huruvida motsvarande handling i Sverige af en svensk ämbetsman finnes belagd med det i denna § afsedda straff. Det kan emellertid ifrågasättas huruvida den otvifvelaktigt riktiga tanke, som ligger till grund för stadgandet, med den affattning detsamma erhållit, kommit till uttryck på sådant sätt, att hvarje möjlighet till missförstånd må anses förebyggd. Helt visst skulle stadgandet vinna i önskvärd noggrannhet därigenom att detsamma erhöles en affattning, som tydligt angäfve att — fränsedt de fall, då antingen brottshandlingen blifvit begången i Sverige (delaktighet) eller ock framställningen om utlämning hänför sig till ett utomlands begånget brott af beskaffenhet att kunna åtalas här i riket men allenast efter

Konungens förordnande — vederbörande svenska myndighet har att vid sitt bedömande af det föreliggande fallet utgå från det antagandet att en gärning af enahanda beskaffenhet blifvit under likartade eller motsvarande förhållanden föröfvad i Sverige.

Justitieråden *Sundberg*, *Borgström* och *Skarstedt*:

Huruvida meningen är att jämväl sådana förbrytelser, som enligt svensk rätt skulle vara att hänföra till tryckfrihetsbrott, skola kunna för-
anleda utlämning framgår ej tydligt med den affattning, förevarande §
erhållit. Antagligen torde det vara åsyftadt, att jämväl för dylika förbry-
telser utlämning skall kunna äga rum. Riktigheten af denna förslagens
ståndpunkt kan starkt ifrågasättas. Det synes nämligen ej väl instämma
med de garantier mot obehörigt intrång i tryckfriheten, som finnas upp-
ställda i svensk grundlag, att för förbrytelser af denna art medgifva ut-
lämning. Fördenskull hemställas om sådan jämkning i förevarande §,
att utlämning icke må medgifvas för brott af nu ifrågavarande slag.

Regeringsrådet *Ernberg*:

Enligt förslaget läres, på sätt nämnts, vara afsedt att jämväl brott
mot tryckfrihetsförordningen må kunna gifva anledning till utlämning. Då
jämlikt förslaget utlämning icke må ske för brott, som är att anse såsom
politiskt, reducera sig, i betraktande af förslagens bestämmelser i öfrigt, de
tryckfrihetsbrott, för hvilka utlämning kan ifrågakomma, hufvudsakligen
till sådana, hvilka äro att bedöma såsom förgripelser mot enskild man.
Att denna de ifrågavarande brottens karaktär i och för sig icke kan ut-
göra skäl för stadgande af förbud mot utlämning är tydligt. Och den
omständigheten att mål angående missbruk af tryckfriheten hos oss hand-
läggas i särskild ordning synes mig icke böra föranleda till uppställande
af ett ovillkorligt förbud i sådant hänseende, helst eventuella skiljaktig-
heter de särskilda staternas processordningar emellan icke i allmänhet
eljest ansetts böra medföra vidtagande af sådan åtgärd. Alldeles otänkbart
är icke heller, att ett förbud i angifven riktning i vissa fall skulle kunna
gifva anledning till misstämning i förhållande till andra stater. Jag till-
styrker därför, att förslagens ståndpunkt i förevarande § bibehålles oför-
ändrad. Då emellertid, på sätt inom lagrådet anmärkts, förslaget i nu an-
gifvet hänseende lider af någon otydlighet, synes ett förtydligande där-
utinnan önskvärdt.

7 §.

Lagrådet:

Såsom handling, hvilken enligt första stycket af denna § är af beskaffenhet att tjäna till underlag för bifall till utlämningsbegäran, har jämte fällande domstolsutslag och förordnande om häktning särskildt angifvits annat beslut, som enligt den främmande statens lag medför samma verkan som dylikt förordnande. Härmed har man förmodligen åsyftat det möjliga förhållandet att enligt utländsk lag någon af domstol eller annan myndighet företagen processuell akt väl i och för sig eller omedelbart innebär något annat än ett beslut om häktning men likväl enligt samma lag därjämte, utan att det uttryckligen sägs, verkar såsom ett sådant beslut. Äfven om i något land lagstiftningen skulle vara ordnad på dylikt sätt, vill det dock synas, som om förslaget mening kunnat vida enklare och tydligare uttryckas genom ett stadgande af det mera allmänna innehåll att såsom i förevarande hänseende behörigt utlämningsdokument skall, förutom fällande domstolsutslag, anses ett af domstol eller annan myndighet meddeladt beslut, som innebär förordnande om häktning.

Att, såsom sista punkten af paragrafen enligt dess ordalydelse innehåller, i allmän lag meddela föreskrift i fråga om Konungens befogenhet att ingå öfverenskommelse med främmande stat synes mindre riktigt; och hemställas förty om någon omarbetning af punkten till närmare öfverensstämmelse med hvad i liknande fall finnes iakttaget. Hvad nu är sagdt bör uppmärksammas jämväl vid 29 och 34 §§.

8 §.

Lagrådet:

Det synes kunna ifrågasättas huruvida tillräckligt skal finnes att i förslaget upptaga en bestämmelse af den i förevarande § angifna innebörd. Därest det ifrågavarande brottets beifrande äfven enligt den främmande statens lag är beroende af vederbörande målsägares initiativ eller samtycke, får det antagas, att framställning om brottslingens utlämnande icke kommer att göras med mindre dylikt villkor blifvit uppfyllt. Och för den händelse enligt den utländska lagen gärningen utan vidare ligger under allmänt åtal, torde det uppställda villkoret för utlämning icke vara påkalladt vare sig af hänsyn till vår lags bestämmelser eller af något den brottsliges berättigade intresse. Särskildt för det fall att utlämningen begäres för verkställighet af en redan meddelad dom synes berörda villkor äga föga fog för sig.

9 §.

Regeringsrådet *Ernberg*:

Såsom hinder för utlämning har under 1 i förevarande § angifvits åtal här i riket för den förbrytelse, som i framställning om utlämning afses, men däremot icke häktning för undergående af rannsakning inför svensk domstol för samma förbrytelse. Häktning är visserligen enligt 5 kap. 15 § strafflagen att anse lika med åtal i afseende å preskription af straff. Här af följer emellertid enligt mitt förmenande icke utan vidare, att så är fallet jämväl i det hänseende, hvarom här är fråga. Med afseende härå och då en dylik likställighet synes lämplig, hemställes om den jämkning af ifrågavarande bestämmelse, som där af betingas.

10 §.

Lagrådet:

Första stycket af denna § har erhållit en affattning, hvar af kan dragas den slutsats, att meningen varit att stadga att här i riket ådömdt straff för brott, hvarom i stycket talas, skall utgöra hinder för utlämning allenast i det fall att straffdomen meddelats innan framställningen om utlämnandet gjordes. Då detta emellertid icke torde vara åsyftadt, utan afsedt torde vara att, jämväl om straffet ådömts efter det framställningen skett, hinder i enahanda hänseende skall förefinnas, hemställes om någon redaktionell ändring i antydt hänseende.

11 §.

Lagrådet:

Bestämmelserna under 1 synas böra undergå någon jämkning dels för undanröjande af förefintlig stridighet mot stadgandet i 13 § andra stycket dels ock för tydliggörande där af att stadgad påföljd för underlåtenhet att lämna det land, dit utlämning skett, icke må inträda, då denna underlåtenhet berott af t. ex. sjukdom, brist på medel eller annan dylik omständighet, utan allenast i det fall att den utlämnade af fri vilja underlåtit att lämna landet.

Stadgandet under 3 torde icke utgöra hinder för att den utlämnade i det främmande landet ställes under tilltal inför domstol, som väl icke på grund af tillfälligt gifna bestämmelser tillagts befogenhet att döma i målet men enligt där gällande lag endast under vissa undantagsförhållanden, t. ex. vid belägringstillstånd eller dylikt, äger döma i mål af den beskaffenhet, som är i fråga. Enär med hänsyn till grunden för ifrågavarande

stadgande äfven en dylik eventualitet synes böra förebyggas, hemställes om den omarbetning af stadgandet, som för sådant ändamål påkallas.

De i förevarande § föreskrifna betingelser kunna uppenbarligen endast i vissa delar tillämpas vid utlämning enligt senare delen af första stycket i 10 § eller vid utlämning för undergående af ådömdt straff. Härom synes i förslaget böra lämnas någon antydning.

Nämnda betingelser lära i regel föranleda fordringar på reciprocitet. Med hänsyn härtill torde i strafflagen böra införas bestämmelse af innehåll att, där vid beviljande af utlämning till Sverige vissa villkor uppställts af den utlämnande staten, dessa skola vid den utlämnades åtalande och bestraffande här i riket lända till efterrättelse.

16 §.

Lagrådet:

Med den inskränkning i afseende å förordnande om häktning, som här göres, torde åsyftas allenast det fall att den, hvars utlämnande begäres, redan blifvit häktad på grund af bestämmelse i 29 eller 30 § af förslaget. Klart är också att, för den händelse personen i fråga skulle vara häktad i och för åtal vid svensk domstol, Konungen oberoende häraf har att förordna om hans internerande på grund af framställningen om utlämning. Det vill emellertid synas som om för undvikande af allt missförstånd hänvisning bör göras till 29 och 30 §§, hvarjämte i öfrigt förevarande § bör så affattas, att med tydlighet framgår, att i nyssnämnda händelse Konungens förordnande om häktning innebär skyldighet för vederbörande att, därest ifrågavarande person förklaras icke längre skola i anledning af förenämnda åtal hållas häktad, låta honom för utlämningsfrågans skull kvarblifva i häkte. I detta fall bör det naturligtvis vara Konungens befallningshafvande i det län, där personen sitter häktad, som har att anställa det föreskrifna förhöret. Då emellertid en annan uppfattning måhända kan föranledas af det föreslagna stadgandet att förhöret skall hållas inför Konungens befallningshafvande i det län, där häktningen ägt rum, samt hvad förslaget sålunda innehåller torde vara själfklart beträffande de fall, då häktning skett allenast i anledning af utlämningsärendet, synas orden »i det län, där häktningen ägt rum» böra ur paragrafen uteslutas.

17—27 §§.

Lagrådet:

De i dessa §§ upptagna reglerna angående domstols befattningsmed utlämningsärenden hvilat i stort sedt på den principen att, därest den, som

anledning af en ansökan om utlämning blifvit häktad, motsätter sig utlämningen, sådan icke må kunna komma till stånd i annat fall än att domstol genom lagakraftätagande beslut pröfvat hinder därför icke lagligen möta. Med tillämpningen af denna princip har afsetts att åt lagbestämmelserna om utlämning gifva en auktoritativ och bindande tolkning, å ena sidan till skydd för den person ansökningen om utlämning afser och å andra sidan till stöd för regeringen gentemot den utlämningssökande staten vid afslag å dylik ansökan.

Enligt bestämmelserna i 17 § skall emellertid hänvisning till domstol icke alltid äga rum, då den häktade vid förhör inför Konungens befallningshafvande bestrider utlämningen. Sådan hänvisning skall nämligen — med bortseende tills vidare från det i nämnda § berörda fallet att den häktade bestrider sin identitet med den person utlämningsansökningen afser — ske allenast då den häktade såsom skäl för sitt bestridande åberopar sådant förhållande, som enligt 2—9 §§ i förslaget utgör hinder mot utlämning. Har åter utlämningsfrågans pröfning hänvisats till domstol, skall domstolen ingå i fullständig undersökning af huruvida något hinder mot bifall till utlämningen lagligen förefinnes eller icke, dock att fråga om hinder, som omförmäles i 6 § (politiskt brott), skall upptagas till bedömande endast för den händelse invändning därom gjorts.

Emot denna förslagens ståndpunkt synas befogade erinringar kunna framställas. Det förefaller till en början föga konsekvent, att hvarje invändning af nyss angifven beskaffenhet, huru ogrundad den än må vara, skall föranleda utlämningsfrågans hänskjutande till domstol med därpå följande vidsträckta pröfning från domstolens sida, medan däremot, för den händelse något skäl för bestridandet icke anföres eller bestridandet grundas å annat förhållande än i 2—9 §§ omförmäles, sådant hänskjutande icke må äga rum, äfven om det är än så sannolikt att hinder mot utlämning verkligen föreligger enligt någon af dessa §§. Den häktades rätt kan ock blifva åsidosatt därigenom att hänskjutande till domstol med därpå följande utredning uteblifver, emedan den häktade icke förstår att åberopa en förefintlig omständighet, som skulle hindra utlämningen, utan stöder sitt bestridande allenast på en efter hans förmenande viktig omständighet, som emellertid icke är relevant, t. ex. att han enständigt påstår sin oskuld i ett fall, då denna fråga enligt 7 § är utan betydelse. Då vidare, såsom af föredragande departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet framgår, det icke är afsedt att den häktades medgifvande till utlämningen eller underlåtenhet att bestrida denna skall undanröja något som helst i lag stadgad hinder däremot, kan Konungen vid den slutliga pröfningen af ett utlämningsärende blifva nödsakad ingå i bedömande af

huruvida hinder mot utlämningen lagligen möter, nämligen i det fall att domstol ej haft tillfälle att yttra sig i sådant hänseende; och den begränsning beträffande sådana ärendens hänskjutande till domstol, som förslaget innehåller, är sålunda ägnad att i viss mån motverka förslagets nyss angifna allmänna syftemål. Slutligen torde ej sällan för Konungens befallningshafvande yppa sig svårighet att afgöra, huruvida förhållande, som åberopas till stöd för gjordt bestridande, enligt 2—9 §§ är af beskaffenhet att innefatta hinder mot utlämningen; särskildt må i afseende härå erinras, att i vissa fall, på grund af den i förslaget intagna öfvergångsbestämmelsen, vid utlämningsfrågas behandling skall tillämpas bestämmelse i gällande traktat, där denna står i strid med föreskrift i 2—9 §§ af förslaget, och att frågan om huruvida sådan stridighet äger rum kan vara ganska svår att besvara.

En mera tillfredsställande lösning af det föreliggande spørsmålet torde stå att vinna genom att, i närmare öfverensstämmelse med hvad som skett i den norska utlämningslagen, låta utlämningsärendena, efter det förhör hos Konungens befallningshafvande hållits, behandlas af domstol, med undantag allenast för det fall att den häktade erkänner att han är den person, hvars utlämning begärts, samt förklarar att han intet har att invända mot bifall till utlämningsansökningen. Har den häktade afgifvit dylik förklaring, låter det, särskildt med hänsyn till den pröfning, som enligt 15 § skall föregå utlämningsfrågans handläggning inför Konungens befallningshafvande, knappast tänka sig annat än i sällsynta undantagsfall, med hvilka man ej torde behöfva räkna, att mot utlämningen föreligger hinder, som afses i 2—9 §§.

Såsom förut antydts, är enligt förslaget domstols pröfning af frågan, huruvida den gärning, som föranledt utlämningsansökningen, är att anse såsom politiskt brott, beroende på särskild invändning i sådant hänseende. Att en dylik, för den häktade oförmånlig undantagsställning beredts denna fråga, ehuru en utredning af densamma i regel har största betydelse för utlämningsärendets afgörande, är redan i och för sig föga tillfredsställande. Men härtill kommer att just i detta afseende det minst öfverensstämmer med förslagets syfte att pröfningen undandrages domstol. Visserligen må antagas att fall, där Konungen skulle af omförmälda anledning nödgas afslå ansökan om utlämning, endast ytterst sällan komma att inträffa. Men de äro dock icke otänkbara, särskildt i betraktande däraf att uppfattningen af hvad som är att hänföra till politiskt brott mycket växlar inom de olika länderna; så t. ex. torde hos oss brott, som omförmälas i 8 och 9 kap. strafflagen, i regel komma att anses såsom politiska brott, äfven om de icke begåtts i politiskt syfte, något som i andra länder ej alltid är förhållandet.

Och vid inträffandet af ett dylikt undantagsfall, som just på grund af nyss antydda omständighet kan tänkas stå i strid mot rättsuppfattningen i den främmande staten, skulle det ligga nära till hands att befara internationella förvecklingar, då ansökningen, ehuru ärendet varit föremål för behandling af domstol, som förklarat hinder mot utlämning ej förefinnas, blefve afslagen af skäl, hvilket kunnat utgöra föremål för domstolens pröfning.

Anledningen till denna behandling af spörsmålet rörande den brottsliga gärningens hänförande till politiskt brott är ej heller grundad i sakens egen natur utan torde hufvudsakligen vara att söka däri att enligt förslaget utlämningsärendets pröfning anförtratts åt underdomstol, rådstufvurätt, och att man ansett det föreliggande spörsmålet, isynnerhet på grund däraf att i förslaget icke intagits någon definition å begreppet politiskt brott, vara så svärlöst, att rådstufvurätts afgörande härutinnan icke innebure tillräcklig auktoritet gentemot den främmande staten.

Syftet att åt afgörandet bereda nödig auktoritet kan emellertid uppenbarligen, utan att man behöfver därför offra andra viktiga önskemål, vinnas genom en omläggning af den föreslagna domstolsproceduren.

En utväg vore sålunda att, äfven om uttryckligt yrkande i sådan riktning icke gjorts, låta rådstufvurättens pröfning omfatta jämväl frågan huruvida hinder mot bifall till ansökningen föreläge uti det i 6 § omhandlade hänseende, med skyldighet dock för rådstufvurätten att underställa ärendet högsta domstolen i hvarje fall, då rådstufvurätten funne hinder möta, hvaremot, därest rådstufvurätten icke ansåge något hinder lagligen föreligga, ärendet komme till högre rätt endast i den mån besvär af den häktade anfördes. En dylik anordning skulle emellertid gifva åt hela förslaget sken af att skyddandet af den häktade satts i skymundan och att man hufvudsakligen tagit sikte på att den främmande staten icke måtte gå miste om att, då så lagligen kunde ske, få sin ansökning bifallen. Och förslaget skulle, om det sålunda komme att synas illa fylla sin uppgift att värna om asylrätten, vara ej obetydligt förfeladt.

Lämpligare torde fördenskull vara att så ordna domstolsproceduren, att rådstufvurätten i hvarje fall endast har att anställa förhör med den häktade och verkställa annan utredning i ärendet samt sedan hänskjuta ärendet i dess helhet till högsta domstolens pröfning. Med hänsyn till det ringa antalet utlämningsärenden och då dessa väl i allmänhet ändock genom besvär komme att dragas under högsta domstolens pröfning, torde med hvad nu ifrågasatts ej läggas någon afsevärd börda på högsta domstolen. Men de fördelar, som skulle följa med denna anordning, äro uppenbara: nödig auktoritet gentemot utlandet uppehöles

utan att hänsynen till asylrättens bevarande eftergäfvos, och tolkningen af begreppet politiskt brott samt tillämpningen af öfriga stadganden i 2—9 §§ blefve i möjligaste mån enhetlig, hvarjämte vunnes en betydande förenkling af domstolsproceduren, något som äfven i allmänhet komme att medföra tidsvinst vid utlämningsärendenas behandling.

Ersättningar till åklagare vid domstol och till den häktades rättegångsbiträde torde i hvarje fall böra bestämmas administrativt. Däremot synes möjligen förekommande ersättning åt vittnen lämpligen kunna utdömas af högsta domstolen i sammanhang med dess yttrande i själfva saken, enär dylik ersättning torde böra utgå af allmänna medel ej blott i det fall att vittnet återopats af åklagaren utan jämväl då vittne, hvars hörande påkallats af den häktade, genom sitt vittnesmål bidrager till konstaterandet af förefintligt hinder mot utlämning, och den häktades skyldighet att för inställelsen godtgöra de af honom påkallade vittnen följaktligen ej kan bedömas af annan domstol än den, som pröfvar hufvudsaken.

På grund af det anförda hemställes, att bestämmelserna i fråga måtte omarbetas i angifven riktning.

Vid denna omarbetning synes böra tagas under öfvervägande, huruvida icke frågan huru förfaras skall i händelse den i utlämningsärende häktade bestrider att han är den person utlämningsansökningen afser — om nu denna fråga öfverhufvudtaget behöfver i förslaget vidröras — lämpligast må behandlas särskildt för sig. Frågan är nämligen af annan art än själfva utlämningsärendet. På hvarje stadium af processen med den häktade måste, äfven utan uttryckligt lagstadgande därom, gälla att, om det upptäckes att den häktade är en annan än den, hvars utlämnande begärts, han genast skall lösgrifvas af den myndighet, hvilken då har honom till sitt förfogande.

28 §.

Lagrådet:

Sista stycket af denna § torde såsom obehöfligt böra utgå ur förslaget.

30 §.

Lagrådet:

Föreskrift torde böra meddelas huru förfaras skall i det fall att, sedan anmälan gjorts om häktning, som ägt rum på grund af medgifvandet i första punkten af förevarande §, hinder synes möta mot utlämning af den sålunda häktade.

31 §.

Lagrådet:

Enär enligt förslaget häktning kan ske äfven utan att framställning om utlämning dessförinnan gjorts, och jämväl vid sådan häktning beslagtagande af föremål, som afses i förevarande §, bör äga rum, något som ock antagligen varit åsyftadt, hemställas, att de där förekommande orden »den förbrytelse, därför utlämning begärts» måtte utbytas mot något annat uttryck, som tydligare återgifver meningen.

33 §.

Lagrådet:

I första punkten af förevarande § förutsättes för tillstånd, som i paragrafen afses, att viss främmande stat medgifvit någons utlämnande till den främmande stat, som begär tillståndet, hvarom således alltid skall förebringas utredning. Häremot strider hvad andra punkten af paragrafen innehåller därom att handling, utvisande innehållet af beslutet angående utlämningen, icke behöfver företes utan kan ersättas af handling, som i 7 § första stycket omförmäles, hvadan tillståndet skulle kunna gifvas innan utlämningen beslutits eller i allt fall utan kännedom om utlämningsbeslutet. Den motsägelse, hvilken alltså förefinnes i paragrafen, synes böra undanröjas genom en omarbetning af stadgandet i ena eller andra riktningen.

34 §.

Lagrådet:

Tillämpningen af det under 2 upptagna stadgandet är inskränkt till det fall att framställningen från den främmande staten inkommer efter det utlämning för annat brott redan ägt rum. Medgifvande, hvarom nu är fråga, torde emellertid böra få lämnas jämväl i sammanhang med själfva utlämningsbeslutet. Någon jämkning i stadgandets affattning är fördenskill önskelig.

35 §.

Lagrådet:

Stadgandet i denna § torde icke vara af beskaffenhet att böra upptagas i förevarande lagförslag.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 31 januari 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Sandström anmälde efter gemensam beredning med hans excellens herr ministern för utrikes ärendena lagrådets genom utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden den 3 maj 1912 inhämtade utlåtande över upprättat förslag till lag angående utlämning av förbrytare.

Efter att hava redogjort för utlåtandets innehåll anförde föredraganden:

»I fråga om 4 § av förslaget hava lagrådets flesta ledamöter hemställt om sådan jämkning att utlämning icke finge medgivas för förbrytelser, som enligt svensk rätt vore att hänföra till tryckfrihetsbrott. Det synes mig tveksamt, huruvida vad till stöd härför anförts innefattar tillräckliga skäl att inom den svenska utlämningsrätten giva dessa brott en särställning, som de ej såsom sådana äga inom andra länders utlämnings-

rätt. Då emellertid bland ifrågavarande brott ingå, utom vissa, som äro av öfvervägande politisk art och redan på den grund undantagna, allenast sådana, vilka i allmänhet icke i utlämningstraktaterna upptagas såsom föranledande utlämning, synes någon betänklighet mot en bestämmelse i den av lagrådet angivna riktning ej föreligga. En sådan bestämmelse, vilken lämpligen torde böra givas i särskild §, har jag därför ansett böra insättas i förslaget.

I enlighet med vad lagrådet hemställt rörande 8 §, torde bestämmelsen där böra ur förslaget uteslutas.

Vad lagrådet anmärkt mot bestämmelsen under 3 i 11 § synes böra föranleda att densamma gives en i någon mån förändrad avfattning.

I anledning av vad lagrådet hemställt beträffande behandlingen av utlämningsärenden torde i 17 § böra göras sådan ändring, att hänskjutande till domstol kommer att äga rum i alla andra fall än dem, då den häktade erkänner att han är den person, vars utlämning begärts, samt förklarar att han intet har att invända mot bifall till utlämningsansökningen.

Vad åter angår lagrådets anmärkning att domstolsförfarandet i utlämningsärenden bör så ordnas, att dessa i varje fall hänskjutas till högsta domstolens prövning, kan jag ej dela lagrådets mening i denna punkt. Teoretiskt sett kan visserligen synas anmärkningsvärt, att förslaget låter domstol få pröva frågan om politiskt brott föreligger eller ej endast i det fall att invändning i sådant hänseende göres. Men i det verkliga livet torde väl näppeligen förekomma, att en politisk flyktning, vars utlämnande begäres, ej vid domstol, då frågan kommer dit, gör anmärkning om att den gärning, varom i ärendet är fråga, är av politisk beskaffenhet. Möjligen skulle ju, ehuru det är föga sannolikt, kunna tänkas, att en person, som ej har hjälp av rättskunnigt biträde, av okunnighet underlåter att göra invändning om det uppgivna brottets politiska beskaffenhet, och synes därför lagrådets erinringar böra föranleda till sådan ändring i förslaget, att i varje fall den, vars utlämnande begäres, erhåller hjälp av lämpligt biträde ej blott inför domstolen utan ock hos Konungens befallningshavande. Efter sådan ändring samt den ovan omförmälda ändringen i 17 §, enligt vilken senare oberoende av invändningens beskaffenhet ärendet vid den häktades bestridande hänskjutes till domstol, torde risken att frågan om politiskt brott icke skall bliva, oaktat sådant i verkligheten är för handen, av domstol prövad, vara praktiskt taget utesluten. Att förlägga behandlingen av samtliga utlämningsärenden, sålunda ej blott de till några få procent uppgående fallen, i vilka fråga är om politiskt brott, utan även alla de andra, till högsta domstolen, synes mig därför

icke vara av behovet påkallat. En dylik anordning skulle dessutom ofta medföra en onödig förlängning av utlämningsförfarandet, desto mera olämplig som den, vars utlämnande är i fråga, därunder måste sitta häktad.

De anmärkningar i övrigt av huvudsakligen formell natur, som lagrådet framställt mot vissa av förslagets bestämmelser, hava synts mig böra föranleda ändringar i dessa delar.

I enlighet med vad jag nu anfört har jag låtit inom justitiedepartementet omarbeta det ifrågavarande förslaget, och hava därvid vissa smärre redaktionella jämkningar skett.

I anledning av vad lagrådet anmärkt under 3 och 11 §§ om införande i strafflagen av erinran om den modifikation i gällande regler angående svensk straffrätt, som förslaget innebär, ävensom av bestämmelse att villkor, som vid utlämning till Sverige blivit av främmande stat uppställda, skola vid den utlämnades åtalande och bestraffande här i riket lända till efterrättelse, har jag jämväl låtit utarbeta förslag till lag om ändring i 1 kap. strafflagen.»

Föredraganden uppläste härefter det omarbetade förslaget till lag om utlämning av förbrytare ävensom förslaget till lag om ändring i 1 kap. strafflagen samt hemställde, att dessa förslag måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom nådig proposition föreläggas Riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställdan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till Riksdagen avlätas nådig proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hjalmar Nyman.